

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemaš nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« v celoti v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Pevec Triglava na zadnji poti

Slovenija se klanja manom zaslužnega moža. — Aljaž na mrtvaškem odru. — Njegova zadnja želja. — Med viharjem in nali-vom je sprejela zemlja Aljaževe zemske ostanke.

Dovje-Mojstrana, 7. maja. Majsko soln-ce je obsevalo skalnate grebene očaka Tri-glava, ko smo se odpravljali, da spremimo na zadnji poti triglavskega pevca, senjorja naših planincev, Jakoba Aljaža. Od vseh strani so prihajali planinci, prijatelji in znanci pokojnika tako, da je bil jutranji vlak iz Ljubljane proti Mojstrani natlačen in da je morala železniška uprava v Ljubljani pri-klopiti še 5 vagonov. Negredna množica je romala tja gori v mirno, prijazno Dovje, da izkaže zadnjo čast svojemu učitelju in voditelju.

Vsi, ki ljubijo divne gorske grebene in ki so znali prav ceniti pokojnikove zasluge, so se odpravili na pot. Glasbena Matica, ki je prištevila Jakoba Aljaža med svoje častne člane, je s svojim vodjem M. Hubadom kor-porativno odšla na pogreb. Številno zastopano je bilo Slovensko planinsko društvo s predsednikom dr. Tomincem na čelu. Zla-sti močne pa so bile vrste Skalašev. Tudi zimski sportniki so z obilno udeležbo po-ka-zali, kako visoko so cenili zasluge pokojnika za razvoj našega turizma. V imenu Jugo-slovenskega zimsko-sportnega Saveza se je udeležil pogreba g. Ante Gnidovec. Prav močna je bila tudi četa skavtov s sivim Volkom na čelu. V zelo častnem številu so prišli izkazati pokojniku zadnjo čast tudi So-koli — brez kroja — samo z znaki. V ime-nu planinske zaščite oblasti je prisostvoval pogrebu agrarni komisar g. dr. Spiljer-Muys. Polnoštevilno je bil izbran tudi planinski od-bor z načelnikom g. J. Azmanom na čelu. Hrvatski planinarji so poslali na pogreb po-sebno deputacijo s predsednikom HPD dr Poljakom in z zastopniki planinskega druš-tva »Sijemec«.

Iz Gorenjske so od vseh strani prihajeli domačini, osebni znanci in prijatelji pokoj-nika ter nešteta društva. Posebno številna je bila zastopana duhovščina s kanonikom dr. Sušnikom in dr. Kimovcem na čelu. Na vsaki postaji iz Ljubljane do Mojstrane so čakale velike množice, da pohite v Dovje in se poklonijo manom velikega Aljaža.

Aljaževe zadnje ure.

Zadnje ure je Aljaž preživel popolnoma mirno in vdano. Sebe par ur pred smrtjo je izrazil kot svojo zadnjo željo, naj ga po-kopljajo brez pompa in časti, kakor se spo-dobi skromnemu župniku. Še do nedavna čil in krepak je začel po svojem nesrečnem padcu pred 2 mesecema, ko si je zlomil nogo, vidno hirati. Često je še izrazil željo, da bi še samo enkrat rad splezal na Triglav, kjer je tolikrat občudoval krasote božjega stvarstva. Ta želja pa se mu žal ni več izpolnila. Pridružila se je vodenica in kljub prizadevanju njegovih prijateljev in zdravnikov je bila vsaka rešitev izklju-čena. Aljaž je tudi sam kmalu spoznal, da se bliža konec njegovega plodnega življenja in se je mirno vdal v svojo uso-do. Bil je skoraj do zadnjega pri popolni zavesti, dasi so priletnega in sivolasega starčka zadnje tedne vidno zapuščale moči.

Jakob Aljaž na mrtvaškem odru.

Pomladno solnce je obsevalo prijazno dolinico, ko so skoraj negredne množice od vseh strani prihajale v romantično Dovje, kjer bo ležal v večnemu počitku največji in najiskrenjši slovenski planinec. S stopi v župnišče zaplala črna zastava. Na vsa vladna neobičajni mir in tišina. Množice pa neoprestano romajo proti župnišću, kjer počiva v veliki sobi na mrtvaškem odru veliki pokojnik.

Oder je ves v cvetju. Vsa soba je ob-da-na z vency, a deputacije prinašajo še ve-dno nove. Med njimi je najlepši venec SPD, ljubljanske Matice, Skalašev in zimsko-sportnega Saveza. Vsi venci in šopki so iz svežega cvetja, planinskega zelenja in smre-čja tako, da leži Aljaž med samimi cvetki-mi. Nad glavo pokojnika se svetli lavorjev venec, ki so mu ga poklonili ob priklji zlate maše, pred odrom pa leže na blazini nje-gova odlikovanja. Pred odrom se odigra-vajo pretresljivi prizori. Prijatelji, znanci in oboževalci iz vseh krajev ga prihajajo krepit in malo komu ostane oko suho. Mar-sikdo je na glas zajokal, ko je zagledal tri-glavskega pevca na mrtvaškem odru.

Pred pogrebom.

Zadnja želja se Jakobu Aljažu ni izpol-nila. Želel si je le skromen pogreb, a go-tovo svojimi prijatelji in znancem ne bo zameril, da so ga prišli v tako impozantnem številu spremit na zadnji poti. Prostor okoli cerkve in župnišča je zagrnila negredna

množica, v kateri so prevladovali planinci, deloma s popolno planinsko opremo. Tri-glavski planinski vodniki, ki jih je Jakob Aljaž tako rekoč učil spoznavati krasote naših planin, so tvorili impozantno skupi-no. Tudi mladina je bila številno zastopana. Pogrebne svečanosti je opravljal radov-ljiški dekan g. Fatur ob številni asistenci duhovščine. Zadnji kotiček so odmerili Alja-žu tik cerkve ob grobu njegovega predni-ka, župnika Antona Purguraharja. Godbe pri pogrebu ni bilo, ker je jeseniška kleri-kalna godba odpovedala, napredne godbe pa niso bile organizirane.

Mrtvaški sprevod.

Okoli 11. dopoldne, ko se je nebo za hip nekoliko zjasnilo, so prinesli krsto pred žu-pnišče. Tu je opravil radovljiški dekan gosp. Fatur ob asistenci župnikov iz Kranjske go-re in Rateč prve cerkvene obrede. Zbor »Glasbene Matice« je zapel »Pomladi«. Nato se je razvil impozanten sprevod izpred žu-pnišča do bližnje farne cerkve, kjer je poko-pališče. Na čelu sprevoda je korakala šol-ska mladina. Vsi šolarji so nosili v rokah šopke planinskega cvetja in rož, nato Orli v krojih, razna kulturna in druga društva, za temi so nosili mnogobrojni nosilci lepe in velike vence, tako Sokolši, gorski vodniki in šolarji. Za temi je korakala »Glasbena Matica« z gosp. Hubadom v sredi in člani »Ljubljane«.

Pred cerkvijo so se postavili šolarji v velik špalir, na pokopališču pa se je zbrala ogromna množica domačega in prebivalstva iz bližnjih in oddaljenih krajev. Pred pre-prosto črno krsto je korakala duhovščina, poleg dekana Faturja in obeh župnikov še 44 duhovnikov deloma v belih korelilih, de-loma v civilni obleki. Tik pred krsto sta dva domačina nosila Aljaževi dve visoki odliko-vanji. Za krsto, ki je bila okrašena s cvet-jem in zelenjem, so šli najprej pokojnikovi najbližji sorodniki in nato ogromna množica ljudstva. Pogrebi so odnesli krsto v cerkev. Pričele so se velike in skoraj poldrugo uro trajajoče cerkvene svečanosti. Dekan g. Fa-tur je s prižnice v lepem govoru očrtal veli-ke pokojnikove zasluge za naš narod na po-lju glasbe in turizma, očrtal pa je tudi nje-govo delo med vernim ljudstvom kot duš-nega pastirja.

Narava žaluje za svojim ljubimcem.

Med govorom dekana Faturja v cerkvi so pridrvili čez gorske velikane od koroške strani črni in gosti oblaki. Nastala je ne-vihla. Bil je silen nali-v. Zunaj cerkve sto-ječe množice so sileli v cerkev, drugi pa so iskali zavetja po bližnjih hišah in zaveti-šjih. Najbolj je trpela šolska mladina, ki je vztrajala v špalirju do zadnjega in je bila do kože premočena. Po dekanovem govoru je bila maša - zadušnica, pri kateri je pela Glasbena Matica. V tem času se je deloma začelo jasneti. Toda poti koncu je nastal zo-pet nov silen nali-v. Dočim je nad Dovjem divjal naravni element v vsem razmahu, je bila bližnja Mojstrana precej obvarovana ter je tam le lahko deževalo, nasprotno pa je Triglavsko pogorje, Vrata in Krma blestelo v vsej lepoti in jasnosti.

Ob 12.30 so bila končana cerkvena opra-vila. Vreme se je nekoliko zjasnilo. Vedno pa je še plaval nad Dovjem velik črn oblak. Okoli 13. so prinesli iz cerkve pokojnikovo krsto in jo položili v grob. Ob odprtem gro-bu so se položili od pokojnika v imenu pevskega društva »Ljubljane« g. Kimov-c, regens chori v ljubljanski stolnici, g. Pečenko za Glasbeno Matico, g. Rav-nik za Skalaše in v imenu hrvatskih pla-nincev g. dr. Poljak.

(Radi neurja na Gorenjskem je bila tele-fonska zveza prekinjena tako, da konca po-ročila nismo mogli prejeti. — Op. ured.)

NOVINARSKA MALA ANTANTA

— Beograd, 7. maja. Včeraj popoldne se je vršila konferenca novinarstva Male antan-te, na kateri je bil sprejet sklep, da se udeleže konference Male antante v Pragi dr. Erhartič, šef presbiroja ministrstva zu-nanjih zadev, Anta Melč, ataše češkoslova-škega poslanstva v Beogradu, Anastazij, ataše rumunskega poslanstva v Beogradu, Franc Smodej, urednik »Slovenca« in pred-sednik novinarskega komiteja Male antan-te, dr. Rudolf Maixner, urednik »Obzora«, Andra Miosavčević, urednik »Politike«, Miloje Sokić urednik »Pravde«, Rodoje Marković, urednik »Vremena«, Mihajlo Vi-čević, urednik »Samouprave« in Vla-dimir Fabjančič, urednik »Jutra« v Ljub-ljani.

Grozote razdejanja v Ameriki

Voda je razdejala 40 večjih mest

Nova neurja in poplave. — Poplava bo trajala še dva meseca. — Nevarnost strahovite katastrofe.

— Newyork, 7. maja. Glasom poročil iz New Orleansa razsaja tam tekomo zadnjih 48 ur strahovita nevihta. Poplava se širi z nepopisno naglico in je po dosedanjih ugotovitvah poplavljenih že nad pol milijona akrov, to je površina enaka ozemlju bivše Avstro-ogrske monarhije. Mississippi še vedno stalno narašča in vedno znova prihajajo katastrofalni valovi. Poplavi se je pridružila še druga nadioga v obliki podgan, ki so domovale v nasipih ter v poplavljenem področju, a sedaj v velikih množinah beže na vse strani in uničujejo polja. Bati se je, da se bodo po podganah razširile epidemije.

Po mnenju strokovnjakov bodo posledice te poplave katastrofalne. Voda je udarila v razne doline in kotline, od koder se na-ravnim potom sploh ne more odtekati in bo potrebno skopati posebne kanale, da bo mogoče napraviti primeren odtok. Doslej je poplavljenih in popolnoma uničenih nad 40 večjih mest. Število beguncev je doseglo skoraj pol milijona, dočim se število žrtev ne da niti približno ugotoviti. Vслед de-ževja vse reke in pritoki neprestano na-raščajo in bo po mnenju strokovnjakov tra-jala poplava najmanj še dva meseca. Škoda, povzročena na polju in pralahah je neizmerna. Posledice se kažejo na vsem

ameriškem trgu, kjer so začele cene žita in drugih poljskih pridelkov naglo naraščati. Vlada je odposlala v prizadete pokrajine reševalne ekspedicije in veliko število vol-čet, ki pa so napram razdvajan. elementu popolnoma brez moči. Obstaja resna nevar-nost, da se nasipi, ki so vsled nepresta-nega pritiska vode zelo zrahljali tudi v spodnjem toku Mississippija porušijo, kar bi dovedlo do naravno negredne kata-strofe.

— Newyork, 6. maja. Iz poplavljenega ozemlja prihajajo vedno katastrofalnejša po-ročila. Mississippi stalno narašča in je te-ko moče včeraj dne porušil na več krajih na-sipe, tako, da so poplavljeni cela nova o-krožja. Cele vojske beguncev zapuščajo v pamčnem begu poplavljeni in ogrožene po-krajine. Vlada je storila vse, da prisloži prizadetim na pomoč. Pri Luisiani je na novo poplavljenih 2000 kvadratnih milj sladkornih, bombažnih in riževih plantacij. Število ljudi brez krova se čeni na 350.000.

— Viksburg, 6. maja. Vслед porušenja nasipa je mesto New Orleans pod vodo. Ka-tastrofa je zahtevala mnogo človeških žrtev, ker se prebivalstvo kljub pozivu oblasti ni hotelo umakniti. Mnogo ljudi je zasačila poplava na nasipih in je nad 2000 oseb izo-liranih.

Politično zatišje v Beogradu

Odmevi klerikalnega in dr. Ravniharjevega prizadevanja. — Vlada se boji seje finančnega odbora, ker lahko ostane v manj-sini.

— Beograd, 7. maja. Radi včeraj-šnjega pravoslavnega praznika Gjurg-jevca uranka, v Beogradu ni beležiti novih političnih dogodkov. Včeraj po-poldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo med drugim sklenjeno znižati izvozne carine na jaj-ca, perutnino, zaklano živino in razne druge poljedelske pridelke. Nekatere točke še prej objavljenega dnevnega reda so bile odložene za pozneje.

Sestanki med posameznimi politiki, ki so v zvezi z izpolnitvijo vlade, se nadaljujejo. Dr. Korošec je imel včeraj daljšo konferenco z Ljubo Davidovi-čem, ki pa je bržkone, v kolikor se tiče zopetnega vstopa SLS v vlado, ostala brezuspešna. Zvečer se je dr. Korošec z vsemi svojimi poslanci odpeljal v Ljubljano, kjer se vrši jutri, odnosno v ponedeljek seja vodstva SLS. V Beo-gradu sta ostala le dva opazovalca. Mi-nistrski predsednik Vukičević odpotuje danes popoldne v Vrnjačko Banjo, kjer bo poročal kralju o tekočih zadevah.

V političnih krogih se računa, da pride v prihodnjih dneh do razčiščenja političnega položaja. Ministrski pred-sednik Vukičević in dr. Marinković ži-vahno nadaljujeta konference z razni-mi politiki. Razpust Narodne skupšči-ne in razpis novih volitev se smatra za gotovo dejstvo. Zivahno pa se kome-tirajo neuspehi dr. Korošca, dr. Ravni-harja in Ivana Puclja, ki so si zlasti zadnje dni na vse načine prizadevali, da bi na kakršenkoli način dobili pri-merno zastopstvo v vladi. Tako mi-nistrski predsednik Vukičević kakor zunanji minister in predstavnik davido-vičevcev dr. Marinković sta ostala na-pram njihovim ponudbam popolnoma rezervirana. Splošno se tolmači to kot dokaz, da hočeta izvesti svoj načrt in izpolniti vlado le s posameznimi osebnostmi ne glede na njihovo stran-karsko pripadnost.

Glavna pozornost je posvečena tor-kovi seji finančnega odbora, ker se pri-pisuje tej seji očitna važnost. Po do-veda en. razpoloženju ni pričako-vati, da dobi vlada za predlagane kre-dite potrebno večino. Z ozirom na ne-urejene razmere v radikalni stranki se splošno sodi, da je položaj za vlado skrajno napet in da lahko njen poraz v finančnem odboru dovede do nove vladne krize.

Avstrijo hočejo razdeliti?

— Berlin, 7. maja. Današnji jutranji listi objavljajo senzacionalno vest, da je bila med veleislami v Londonu sklenjena tajna pogodba, glasom katere naj bi se avstrijska republika razkosala in razdelila med Nem-čijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo. Jugosla-vija in Češkoslovaška bi imeli v smislu te-ga načrta skupno mejo napram Nemčiji. Na merodajnem mestu se ta vest odločno de-mantira in naglašja, da je brez vsake pod-lage.

NEZNANA USODA NAŠIH LETALCEV

— Beograd, 7. maja. Aeroklub danes ni sprejel nikakega poročila o usodi naših letalcev, ki sta v sredo dospela v Basoro. Po meteoroloških vesteh razsaja na tamoš-njem ozemlju strahovito neurje in peščen vihar, radi česar je verjetno, da sta na-da-jevanje poleta morala odgoditi, dokler ne nastopi ugodnejše vreme.

BOLGARSKI KOMITAŠI VDRILI NA GRŠKO

— Beograd, 7. maja. Glasom poročil iz Aten je večja četa bolgarskih komitov pre-koračila grško mejo v očividni nameri, da bi izkazala notranje nerode in nemire. Kom-itni so poskušali razrušiti železniško progo ob meji. Grške obneje straže so se jim postavile v bran. Ko je dospelo ojačenje, se je vnela med grškimi četami in komiti prav-cata bitka, tekomo katere je bilo na obeh straneh mnogo ubitih in ranjenih. Grška vlada je odposlala na mejo celo divizijo.

CENIKE

in vsakovrstne druge tiskovine izdeluje v eni ali več barvah ceno Narodna tiskarna v Ljubljani

Iz pisane ljubljanske kronike

Martin Krpan se je pojavil na Poljanah. — Tragedija ljubljanske mladenke. — Kandidat smrti.

Hlapec Jože je pravi hrust. Iz njegove širokopleče in visoke postave valovi zdrav-je. Kjer primejo njegove mišičave roke, tam je joj. Te dni se je Jože izkazal pravega Martina Krpana, ki mu je za dožudek kaj malo pohrustati tako par napadalec. Jože je zaposlen kot hlapec pri nekem go-stilničarju tam na Poljanah. Bil je v sredo velik živinski sejem. Prišlo je od vseh strani mnogo kmetov in konjskih mešetarjev. Posetnik Lojze in njegov prijatelj Janez sta se utaborila na dvorišču gostilne kjer je go-spodaril hlapec Jože.

Po sejmu je kmetič Lojze zapazil, da mu je izginil oves, ki ga je položil konjem v zo-banje. Prijel je hlapec in ga pobral:

— Hej, ti veliki hlapec, kam je izginil moj oves?

— Kaj te to briga? Če hočeš, jo dobiš kar takoj po grbi! se je odrezal Jože in se postavil v borbeno pozicijo.

— Ta je pa lepa, da mi hlapec jemlje oves! Prinesi ga nazaj! Poznam take tiče. Oves si skrli in ga boš drugim prodal, je pro-testiral kmet.

— Tako se ne greva! Tu imate plačilo za svoje obrekovanje!

In Jože je že sunil kmeta Lojzeta v ob-raz, da se mu je posvetilo sedem velikih solnc. To je videl kmetov prijatelj Janez ter mu pohitel na pomoč. V nekaj minutah pa je že ležal na tleh, kakor je dolg in širok. Prišli so nato na pomoč Lojzeta še trije Dobropoljani, ki pa so jo tudi skupili po glavah. Jože se je nato razkoračil na dvo-rišču in zmagovalno vihtel v rokah gor-jačo... Imel pa bo sitnosti pred sodnikom, kajti kmetje so Jožetovo junaštvo opisali stražniku, ki je sestavil protokol. Ta nič kaj lepo ne govori o Jožetu in njegovih činih... Romati bo moral v šepovke.

Poznavalec ljubljanskega življenja je pravil pretresljivo, resnično zgodbo, polno tra-gike, o lepi mladenki Slavki, Ljubljanki. Slavka je lepo in stasovito dekle. V zgodnji mladosti ni okusila v vsej globini prave in iskrene materine ljubezni. Zivela je pri tu-jih ljudeh na deželi. Pozneje se je preselila k materi, ki se je morala tudi boriti za vsakdanji kruh, a so ji začele pešati one so-čne moči lepe in mlade ženske. Okusila je kmalu vse navidezne sladkosti ljubljanskega življenja. Rajala je v družbi kavalirjev. Poz-neje je izginila v tujino. Zivela je veselo in razkošno. Sedaj se je potra in duševno razdvojen vrnila v Ljubljano. Prijeli so jo, ker ni bilo čuvarjev morale vseh njeno svobodoljubno življenje. Pred policijskim na-zornikom je stala popolnoma resignirana. Nadzornik jo je po očetovski začet svariti, toda ona je malomarno odgovarjala.

— Kaj bo Slavka s teboj? Kod si hodila po svetu? Saj si bila vtasi pošteno in pridno dekle?

— Da! Bila sem pridna. A sedaj divjam okrog. Nimam krova, nimam strehe in ne materine ljubezni. Kaj hočem še od tega sveta?

— Pa naučila bi se kakega dela in opri-jela poštenega poklica? Saj si talentirana, zakaj se ne boš učiti?

— Prepreno je! Ko je padel na mojo ma-ter pred leti oni težki pekat, od takrat sem bila tudi jaz zaznamovana. Ali veste, kaj se to pravi, če vas v podjetju po strani gledajo in se zaničljivo pogovarjajo? Tako je bilo z menoj...

Slavka je telesno izmučena odhajala iz policije v bolnico...

Borzna poročila

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.955, Pariz 223.50, London 276.70, Newyork 56.85, Milan 302, Praga 168.70, Berlin 13.51, Dunaj 802.

INOZEMSKA BORZE.
— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.37, Lon-don 25.2675, Newyork 520, Milan 26.37, Pra-ga 15.40, Dunaj 73.20.

— Trst: Beograd 33.20, London 91.60, Newyork 18.95, Pariz 74.25, Praga 56.15, Curih 364.

Ljubljanska porota

V Ljubljani so doslej razpisane sledeče porote razprave: 16. maja proti Alojzu Ste-fetu radi težke telesne poškodbe; 17. t. m. proti Francetu Leskovcu radi poskušene-ga posilstva in Janezu Urhu radi uboja; a 18. maja proti Joži Lombarju radi hudodelstva tatvine, golufije in poneverbe.

Grobovi vzornih duhovnikov

Gregor Einspieler — Anton Gabron — Jakob Aljaž.

Mortuos plango, vivos voco.

Pomlad, ki je prišla v deželo, je tekom zadnjih dni zatisnila za vekomaj oči trem vzornim slovenskim duhovnikom. Med cvetjem, ki krasijo Slovenske gorice, je izdihnil Gregor Einspieler. Daleč od ljubljene Koroške, ki onstran naših planin vsa otožna sanja pomlad pod tujo oblastjo, je izdihnil župnik A. Gabron. A ob vznožju naših gorenskih velikanih, ki v spomladnem solncu v marmorni belini kipe v modro nebo, polagajo danes v grob triglavskega župnika Jakoba Aljaža.

Opisali so listi njihove zaslug, orisali tragedijo prvih dveh in povečali plodono delo poslednjega. Pri vsem tem se vzbuja v človeku žalovanje ob zavesti, da smo položili v grob tri kremenite predstavnike one stare duhovniške garde, ki je včasih bila tako ozko zvezana s slovenskim ljudstvom, da je uživala nedeljeno in neomejeno ljubezen.

Koliko je Einspieler storil za slovensko ljudstvo, a posebej še za svoje koroške rojake! Bil je njihov pravi pastir v dušnem življenju, obenem pa njihov vojskovodja v odpornih bojih za obstoj in za narodne pravice. Plačilo njegove neumorne delavnosti pa je bilo, da je v zmedbi od plebsitu moral v najhujši zimi pobegniti s koroškega ozemlja. Romal je iz kraja v kraj, brez imovine in brez podpore. Privatniki so se zavzeli zanj in škof Napotnik je na smrtni postelji podpisal sekret, s katerim mu je dal župnijo pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah.

Gabron, skočidolski župnik, je bil narodna grča, kakršnih morda nimamo več. Ves je živel v slovanstvu in če si kdaj kaj imeli priliko govoriti z njim, si čutil, da njegova duša izžareva zares nekako rusko dobrohotnost. Narodnjak

in dobičina, ki mu ni bilo para. Z bedno culico je ob plebsitu pobegnil iz Koroške in prišel skozi predor pri Podroščici na Kranjsko. Sam ni imel kakor Kristus, kamor bi položil svojo trudno glavo. Samo njegova ljubezen ni poznala meja. Z bednimi kronicami je še vedno v Mariboru v jeseni vodil mlade študente v gimnazijo in se očetovsko zavzemal za nje. Po dolgotrajnem bolehanju je letošnja pomlad tudi njemu končala življenje v ljubljanskem Leonišču.

Aljaž! Ni ga slovenskega človeka, niti starca, niti otroka, ki ne bi poznal njegovega imena. Zakaj v imenu samem je nekaka težnja in gorenska kremenitost, kakršna je bil jedrnat Aljaž sam v svoji planinski naravi in kakor je bilo tehtno njegovo delo. Danes ga polagajo k večnemu počitku.

To so bili duhovniki, zares pravi sinovi rodu, iz katerega so izšli in za katerega so delali, ne meneč se za strankarstvo in malenkostno politično hujskost. Vsi naši duhovniki so včasih bili taki in če se že niso popolnoma izobčevali od strankarsko-političnega boja, so bili vsaj znosni, poštene nasprotniki.

Za razliko med nekdanjim duhovništvom in današnjim, ki ne bi sleglo vpreglo v politično hujskost in ne štedi niti svetih prostorov za svestno krivično in neosnovano fanjejsko gonjo proti vsemu, kar je naprednega in svobodoumnega, je pač dovolj fatalno dejstvo, da se ravno ob pokopu treh vzornih duhovnikov, zadnjih redkih predstavnikov nekdanje stare garde, uveljavlja — kancelarparagraf.

Mortuos plango, vivos voco. Naj nam bo smrt tih, ki so ob letošnjem prerajanju narave odšli v večnost, opomin tudi za prerod v političnem življenju.

Rodoljub.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Velik vlom v Osijeku. — Bosonog okoli sveta. — Oproščena padarica.

V Osijeku je povzročil te dni veliko razburjenost drzen vlom, ki je bil izvršen v noči od srede na četrtek v tamoznjem tovarno pohištu »Ivorum«. Neznani razbojnik so izrabili viharno noč, ko je razjalo nad mestom hudo neurje in se je vse stiskalo pod varni krov. Nočni čuvaj, neki 19-letni fant, je naslednje jutro vse preplašene prihitel k ravnanju podjetja in mu prijavil, kaj se je ponoči zgodilo. Po njegovem pripovedovanju so prišli v času najhujše nevihte maskirani razbojniki, okoli deset moških, za prijeti in pretepli, nato pa mu odvzeli ključke in vdrli v blagajniške prostore. Najprej so se v njegovi navzočnosti lotili glavne blagajne. Ker pa je bila pretežka — blagajna tehtala 39 meterskih stotov — je niso mogli premakniti in so se zato omejili le na manjšo blagajno. Na dvorišču so vzeli tovarni voz in naložili nanj blagajno, nato pa jo odpeljali na polje, kjer so jo s sekirami razbili. Dokumente, ki so jih našli v blagajni, so zažgali, gotovino, nekaj nad 18.000 Din — pa so si razdelili med seboj. Nočnega čuvaja so nato še enkrat premaknili, potem pa sta ga dva razbojnika spremljala do mesta in izgnila. Razbito blagajno so pustili sredi polja. Policija je uveljavila takoj preiskavo, ki pa je ostala doslej brezuspešna. Vlom, ki je eden najhujših, kar jih je bilo v zadnjem času v Osijeku, je povzročil v mestu veliko senzacijo. Ljudstvo je zelo razburjeno in se boji, da bi se ne pojavila zopet kaka Čaruga va banda.

V Rogatici je včeraj ustavljen orožnik malega, edva 14letnega dečka, ki je po svoji zunanosti zbudil njegov sum. Dečko je bil bos in raztrgan, gologlav, neumit in sploh pravega vagabunda.

— Kam, pa kam? ga je ogovoril orožnik.

— Dečko ga je dobrodušno pogledal, se nasmehnil in se korajžno odrezal:

— Okoli sveta!

Orožnik ni bil nič kaj razpoložen za take šale in je dečka bolj trdo prijel. Toda Peter Šimoga, kakor se piše junak te zgodbe, je vztrajal pri svoji trditvi.

Mladi globetrotter je nato razložil svojo zgodbo. Doma je iz Odra v okol. Zagreba. Večkrat je slišal in čital o mladih ljudeh, ki potujejo po svetu. Tudi njega je že od nekdaj zanimala geografija in že v šolskih klopetih je gojil vročo željo, da bi si razgledal svet in njegova čudeša. Lani jeseni je dokončil šolo in takrat je sklenil, da se ob prvi priliki napoti po svetu.

Letos na novega leta se mu je zadelo, da bi bil čas, da izvrši svoj sklep. Doma za take načrte niso bili nič kaj navdušeni in so ga določili za svinjskega pastirja, toda Peterček za ta poklic ni čutil nobenega nagnjenja. Zato je povezal culico in brez slovesa zapustil rodno hišo. Najprej je krenil v Bosno, kjer pa ni imel sreče. Že v Sarajevu ga je prijel policija in ga po zaslišanju odpredala nazaj domov. Dali so mu nakazilo za prosto vožnjo, toda Peterček ta nezgoda ni ustrašila. Mesto domov je krenil naprej proti Mostaru in od tam v Srbijo, dokler ni prišel v Rogatico, kjer ga je ponovno ustavil čuvar javne varnosti. Spotoma se je preživljal, kakor je pač nanesla prilika. Tu je pomagal pri kakem delu in si zaslužil kosček kruha, tam je trkal na usmiljeno srca, a če ni bilo drugače, se tudi ni ustrašil pete božje zapovedi. Pretrpel je mraz, lakoto in vročino, a vseeno je še vedno odločen, da nadaljuje svoje potovanje.

Orožnik ga je nato očetovsko pogostil, mu privoščil pardnevni počitek, potem pa bo romal zopet nazaj v očetovo hišo, kjer ga gotovo že pogrešajo, kajti sezona svinjskih pastirjev se je že pričela.

V Šumadiji je lansko leto zaslovela neka priletna ženska, Ana Vasović, ki je znala lečiti razne bolezni, zlasti pa

ženske, ki so kar drvele od vseh strani v njeno zapuščenno kočjo. Spoznala se je na uroke, lečila je tuberkulozo, odpravljala bolečine v želodcu, a najbolj so jo oboževale ženske, katerim je znala v vsakem slučaju pomagati. Kuhala je čaje, ki so povečali zakonski blagoslov, pa take, ki so ga preprečili. Kaj čudo, če se je njen glas širil in če so mestni zdravniki kmalu začeli pogrešati svoje paciente.

Dasi je redarstvo v južnih krajih še povsod v cvetju, je Ano začela zasledovati roka pravice. Na zatožni klopi pa jo je spravila ženska, kateri je hotel pomagati v nesreči. Žena nekega kmeta je namreč porodila svojemu možu že nad en tucat otrok. Razumljivo je, da sta se mož in žena bala nadalje njega blagoslova. Zato je žena v ponovnem slučaju stopila tja v Uziče k Ani in jo prosila pomoči. Za par »bank« ji je Ana zvarila čaj, ki naj bi preprečil porast potomstva. Toda učinek je izostal. Tudi druga, močnejša mešanica ni nič zalegla. Zato se je izkušana padarica odločila za operacijo. Toda ta operacija je izpadla tako nesrečno, da je ženska umrla.

Okrožno sodišče v Uziči je Ano po dolgotrajni razpravi obsodilo na pet let geče. Včeraj pa se je vršila pred apelacijskim sodiščem v Beogradu ponovno razprava, pri kateri je bila Ana na veliko veselje njenih znancev in pacientov oproščena, ker se sodišče ni moglo uveriti o njeni krivdi. Zadovoljna je krenila s prvim vlakom nazaj v Uziče, kjer so jo že čakali razni stari in novi pacienti.

Praznik vseh mater

V nedeljo 15. t. m. se vrši v počaščenje mater Jugoslavije po vsej državi Materinski dan, ki ga priredijo v Narodnem ženskem Savezu včlanjena ženska društva skupno s Pomladom Rdečega križa. To je prvikrat, da se pri nas hkrati v vsej državi praznuje ime mater in se manifestira zasluženo priznanje in spoštovanje za veliko, požrtvovalno in nesebično ljubezen matere do rodbine, človeštva in države.

Združeno slovensko žensstvo v Ljubljani priredi v proslavo Materinskega dne v soboto dne 14. t. m. ob 8. zvečer na univerzi javno predavanje. Predava arhivar ljubljanskega gledališča g. Ciril Debeve o materi Ivana Cankarja. V nedeljo, dne 15. t. m., predavata v dvorani mestnega magistrata ob 11. dopoldne se g. Mira Engelmannova in Al. Stebjeva o delu matere, njenem pomenu in obtežitih in družbi ter o njenih pravicah in dolžnostih z ozirom na zakonik.

V nedeljsko dopoldne se vrši Čvetilni dan v korist siromašnih mater ter v počaščenje mater vobče. Mož, sin, hči: kupite in ponosite materi cvetko v priznanje njenih zaslug, v videz Vaše ljubezni, — ako je ni več med živimi, položite kiti cvetja na njen grob!

V nedeljo popoldne se v Tivoliju mladinska prireditev. Sodelujejo ljubljanske osnovne, meščanske in srednje šole. Vstop je prost.

Na prošnjo Narodnega ženskega Saveza je ministrstvo prosvete pozvalo vsa šolska vodstva, naj vsak razred posveti v soboto, 14. t. m. po enak učno uro spominu matere z deklaracijami, kratkimi predavanji, spisnimi nalogami i. dr. ter naj bodo v pomoč ženskim organizacijam pri prirejanju Materinskega dne.

Težave tujskega prometa

Društvo »Putnik« — tako pripoveduje beogradska »Politika« — je zadnje čase izvedlo nekaj uspešnih ekskurzij inozemcem po naši državi. Skupine Nemcev, Dancov in Belgijcev so odšle iz naše države vrlo zadovoljne z organizacijo potovanja in z vsem, kar so videli na poti. A to ni malega pomena za našo državo, ker je treba vedeti, da je društvo »Putnik« lani v inozemstvu prodalo za 75 milijonov Din železniških kart. Iz tega se lahko zaključuje, koliko so inozemci pustili pri nas denarja za časa svojega bivanja v naši državi.

Ali čisto se zgodi, da stvari ne gredo tako gladko.

Po velesejmu v Lipskem se je skupina nemških inženjerjev in inženjerjev odločila na pot širom naše države. Obrnili so se na »Putnika«, da jim določi program potovanja in uredi vse potrebno.

Izvršilo se je — ali ko so Nemci ravno hoteli kreniti na pot, jim je bilo iz Beograda sporočeno, da morajo potovanje odgoditi, ker v Beogradu ni stanovanj. Namreč: stanovanja, rezervirana za Nemce, so bila rekvirirana za bizantologe.

Nekaj sličnega se je zgodilo z drugo skupino inozemcem. Ko so prišli v Dubrovnik in se zglasili v hotelu, kjer so zanje bile že pred 10 dnevi naročene sobe, jim je bilo rečeno:

— Sobe so zasedene.

— Ampak mi smo pravočasno naročili, da nam rezervirate sobe!

— Res, javili ste, toda nismo vedeli ali boste zares prišli.

Hvala bogu se je vodja ekskurzije dobro domislil in je goste odvedel v Kupare, kjer so se lepo namestili v čiških hotelih. Tako je bila situacija rešena!

Pension Royal - Abbazia

GRADO pri Trstu 1082

Prvorazredna hiša, ležeča pri morju, z vsemi udobnostmi. Izvrstna dunajska kuhinja. Zmerne cene. Prospekti.

Lastnik: Ljubljancan Benedetič.

Naši rojaki v Ameriki

O lepem uspehu mladega Slovenca, poročnika Ivana Sebata, poročajo ameriški listi. Mladi Slovenec študira pravo na slovi univerzi v Illinoisu, obenem pa hoče napraviti častniški tečaj. Radi svoje izredne nadarjenosti je bil nedavno povišan v poročnika, te dni pa je dobil prvo nagrado za jahanje. Tekmovalo je okoli 300 mladih častnikov in zato je za našega rojaka laskavo priznanje tem častnejše.

V Chisholmu, državi Minnesta, je rodbini Pleše umrl 13letni sin Bronislav. — V kraju La Salle je po dolgi in mučni bolezni umrla rojakinja Jospina Ocepce. — V Clevelandu je umrla Rozalija Vidmar v starosti 32 let. — V kraju Kivzua je preminula v visoki starosti 75 let Ivana Bertol.

Sport

— Iz SHP (službeno). Prvenstvena tekma Maribor — Ilirija se vsled tehničnih ovir preloži na poznejši termin. Ex praesidio se dovoli SK Iliriji prijateljsko tekmo s SK Concordijo dne 8. t. m. v Zagrebu. — Tajnik.

— III. Kolo hazenskega prvenstva. Primorje — Atena. V tretjem kolu hazenskega prvenstva, ki se vrši jutri dopoldne ob 11. na igrišču Atene, nastopita družini Atene in Primorja. Tekma obeta prinesiti jako zanimiv sport, ker sta se obe družini temeljito pripravili na to srečanje, zavedajoč se, da je prisojeno onemu, ki v tej tekmi podleže, zadnje mesto v prvenstveni tabeli. Oba sprotnika imata več ali manj enake izgleda, vendar pa bo morala Atena, ako hoče izsiliti zmagovit ali pa vsaj neodločen rezultat, napeti vse sile. Njeno stališče bo nam pram rutinirani družini Primorja jako težavno, zlasti ker mora nastopiti z nekatere rimi novimi močmi, ki to pot prvič javno nastopijo. Primorje, ki razpolaga trenutno z močno in lepo vigrano družino, svojega nasprotnika ne bo smelo podcenjevati, ker doživi sicer lahko prav neprijetno presenečenje. Za tekmo vlada veliko zanimanje, ker bo njen izid odločal, kakor smo omenili že zgodaj, o placementu za zadnje in predzadnje mesto v prvenstveni tabeli. — Tekmo sodi g. Dobelter.

— V Novem mestu odigrata jutri prvenstveno nogometno tekmo tamkajšnji SK Elan in SK Javornik z Raketa. Elan in Javornik sta uvrščena v prvenstveno tekmovalno II. razreda ljubljanskega okrožja LNP na ta način, da igrajo po pokalnem sistemu najprej med seboj, zmagovalci izmed njih pa koncem pomladne sezone s prvakom II. razreda v Ljubljani. V Novem mestu vlada za jutrišnjo tekmo z ozirom na njen značaj posebno veliko zanimanje.

— Ilirija: Maribor. Jutri, v nedeljo ob 17. na igrišču Ilirije. Nogometno moštvo I. SSK Maribora, ki gostuje jutri v Ljubljani, spada med najmočnejša naša domača moštva. Poleg hitre in požrtvovalne igre, s katero se je odlikoval v prejšnjih sezonah, je pridobil Maribor pod vodstvom trenerja Weninga lani tudi v taktičnem pogledu in na tehniko. Danes igra dober, povsem moderen nogomet in predstavlja opasnega protivnika tudi za najboljši klub. Omenili smo že, da pridobi jutrišnjo tekmo na zanimivosti, ker se bo dalo na SSK Mariboru dosti točno presoditi šanse, s katerimi stopi Ilirija drugo nedeljo v prvenstveni finalu LNP-a z mariborskim Rapidom. Ilirija postavi jutri večinoma isto moštvo, ki bo igralo z Rapidom. — Igra se ob vsakem vremenu. — Ob ugodnem vremenu igra ob 15.30 predtekmo SK Reka in kombinirano moštvo Ilirije.

— Jutrišnje prvenstvene tekme v Ljubljani. Igrišče Primorja ob 10. Hermes rez. : Primorje rez. : ob 14.30 Svoboda : Slavija, ob 16. Hermes : Primorje. Ob zaključku prvenstvenega tekmovalja ljublj. I. razreda se sestanejo jutri v Primorju in Hermesu dva tradicionalna tekme. Prvenstvene tekme med njima so bile vedno napete

in ostre, rezultati vedno tesni, jeseni n. pr. 2 : 2 in 3 : 2 za Hermes. Ze radi neugodno pozicije Hermes v prvenstveni tabeli se more tudi za jutrišnje srečanje sklepati na napeto tekmo. — Igra med drugorazredno dvojico Slavijo in Svobodo je vsaj za Slavijo, ki stoji doslej na čelu prv. tabele, odločilnega pomena. Zadnje srečanje med njima je končalo 2 : 1 za Svobodo. Tudi v tej tekmi je pričakovati ostre boje. — V prvenstveno tekmo rezerv Primorja in Hermes gre kot favorit Primorja.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 7. maja 1927; katoličani: Stanislav; pravoslavni: 24. aprila, Sava. Jutri: 8. maja 1917; katoličani: Mihajlo; pravoslavni: 25. aprila, Marko.

Današnje prireditve.

Gledališča: Drama: »Danes bomo ti. — Opera: »Večni mornar. B. Kino Matica: »Stanley.

Ob 15. nastop šolske mladine na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Predavanja: Ob 18. v Areni Narodnega doma: Prof. Majcen: »Vera in politika. — Ob 18. na univerzi: Prof. g. Millet: »Znamo starine v naši državi.

Akademija »Ljubljanske trezne mladine« ob 20. v areni Narodnega doma.

Prireditve v nedeljo.

Gledališča: Drama: »Lumpacij vagon. — Opera: »Orlovc.

Kino Matica: »Stanley. Film ZKD: Ob 9.30 in 11.: »Mount Everest.

Jurjevanje na Gradu. Pričetek ob 9. dopoldne.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Gripe, prehlaje, revme

nas najbolj sigurno obvaruje

»BRAZAY«

francosko žganje.

zak. Dobiva se povsod. zašč.

Stanovanjska kriza pri nas in drugod

Moderne države posvečajo stanovanjskemu problemu vso pažnjo ter so že od vsega početka začele reševati stanovanjsko krizo na ta način, da so kar najbolj pospeševale gradbo novih stanovanj. Na Češkoslovaškem, v Nemčiji in na Angliškem je država s svojimi sredstvi zgajala cele nove kolonije, poleg tega pa podpirala privatno gradbeno akcijo z dovoljevanjem dolgoročnih cenah posojil in kar največjim davčnim olajšavam. Posledica tega je bila, da se je že v prvih povojnih letih pričelo zidati nove stanovanjske hiše in tako število stanovanj od leta do leta povečalo.

Glasom statističnih podatkov so tekem zadnjih štirih let sezidali na Angliškem nad 700.000 novih stanovanj. V Nemčiji so samo l. 1925. zgradili 178.000 stanovanjskih hiš, lansko leto pa se je to število celo podvojilo. Tudi na Češkoslovaškem je država storila vse, da kar najbolj omili vladajočo stanovanjsko bedo. Kakor poročajo češki listi, je samo za letošnje leto projektiranih nad 800.000 novih stanovanj. V petih letih računajo, da bodo na ta način zgradili pol-druget milijon novih stanovanj tako, da bo eleherna družina mogla ustanoviti v zdravem in modernim zahtevam odgovarjajočem stanovanju.

Pri nas smo žal še daleč od tega, da bi lahko resno govorili o omiljenju stanovanjske bede. To, kar je tekem zadnjih let ustvarila na tem polju privatna gradbena akcija, je tako malenkostno v primeri z vladajočim pomanjkanjem stanovanj vobče, še bolj pa v primeri s pomanjkanjem zdravih, vsem higijeničnim zahtevam današnje dobe odgovarjajočim zahtevam, da še dolgo ne bomo mogli govoriti o odpravi stanovanjske bede. Največjo krivdo na tem nosi pri nas pač država, ki v tem pogledu ni pokazala pravega razumevanja in baš letos stojimo pred težkimi pretresalji, ki jih bo nedvomno povzročila ukinitve več ali manj že itak iluzorne stanovanjske zaštite. Tudi obvelne skupštine temu problemu niso posvetile one pozornosti, ki bi bila potrebna in kakor se je splošno pričakovalo.

Frank Heller:

13

Novi Napoleon

Roman.

Takoj sem strgal s čela ruto in planil k oknu sobe, kamor so me zaprli. Okno je bilo z arhitektonično prečrtačljivostjo narejeno blizu stropa kakor tal. vendar pa ne tako visoko, da bi se ne videlo iz sobe. Vse, kar sem videl, je bila divja skalnata dolina, nad katero je viselo sinje južno nočno nebo. Selezdaj sem si ogledal sobo, ki mi jo je dala koroška gostoljubnost. Takoj moram reči, da je bila špartanska. Pet korakov v eni, tri in pol v drugi smeri. Štiri lesene stene, majhno okence, postelja, stol, miza in umivalnik. Na mizi stearinova sveča v železnem svečniku. To je bilo vse. Komfort sicer ni bil presenčljiv, pač pa so bile stene umetniško okrašene.

Obe krajši steni sta bili polni reprodukcij. Čilij posebnost je bila, da so imele brez razlike isti motiv: Napoleona. Napoleon pri Arcoli. Napoleon pri Austerlitzu. Napoleon pri vzhodu v Milan.

Na eni daljših sten sta viseli dve veliki reprodukciji. ena Davidova slika: Napoleon deli orle na Chamo de Mars, druga pa Claude Vernetova slika: Napoleon v bitki pri Austerlitzu. Na prvi se je videl možič s Korzike s cesarsko krono na glavi, kako deli z immeratorskim dostojanstvom svojim navdušenim vojakom antična odlikovanja novega cesarstva. Na drugi sliki je stal sredi dvajsetih maršalov, ovenčan z zmago, strašen v žarkih austerlitskega solnca, kakor da je sam solnčno božanstvo. Toda na nasprotni steni je visela reprodukcija zadnjega napoleonskega umetniškega dela, ki mi je bilo neznano. Reprodukcija je bila posneta po sliki Horaca Verneta. Na sliki se vidi sredi vrh-žaluzi skalnati grob na Sv. Heleni. Nebo pokrivalo črni oblaki, kamen je odvaljen, iz groba vstaja z vencem zmage v roki in z žarečim sijajem okrog glave on, ki ga je pripela Evropa k skalnatemu otoku kakor drugega Prometeja. Pod sliko pa napis:

— On se vrne!

Dolgo sem zrl na to reprodukcijo. Vse, kar se je fikalno moža s Korzike, je vedno razžigalo mojo fantazijo. Toda tu na njegovem rojstnem otoku so vplivale slike njegove slave sugestiv-

nejše kakor kjerkoli drugod. V duhu sem videl nepregledne množice, drhteč pod besedo ali kretnjo Nieza, edinega, majhnega, toda vse premagajočega. Samo s prstom je ganil in Avstrija je ležala v prahu; drugi migljaji in Prusija je ležala v prahu; kralji in cesarji so tekmovali med seboj za njegovo naklonjenost; vsa Evropa od Finskega zaliva do Gibraltaria je drhtela pred topniškim poročnikom s Korzike. Kaj je ostalo od njegove titanske veličine? Kaj res ni ostalo razen groba pri Invalidihi nič? Ali nismekie čital, da živi njegov spomin daleč v ruskih stepah še vedno, dasi je njegova zvezda zatnila že pred sto leti? Prav zdi se mi, da sem nekje čital ali slišal praviti, da govore ruski kmetje. Čilij zemljo je tepal na svojih stotih vojniških ekspedicijah, o njem isto, kar pravi napis na sliki: »On se vrne!« A tu, na njegovem rojstnem otoku, med ljudmi, ki so videli, kako se je dvignil iz nič do slave in sijaja, s katerim se ne morejo kosati niti rimski cesarji, mar tu čez borili sto let od njegove veličine ni ostalo nič? Mar ni bilo tu nobenih spominov, nobene legende? To je bilo res čudno.

Naenkrat sem se zdramil iz opojne zamisljenosti. Zdrnil me je pogled na

prozični električni zvonec. Bil je pri vratih, a nad njim je bila še ena umetnina — ne, zmislil sem se, bil je samo plakat.

In ta plakat se je glasil v nasprotju z zagonetno okolico takole:

Hotel Napoleon Velikega.

§ 1. Ta soba spada v kategorijo 2. Cena 50 fros. dnevno.

§ 2. Jedila se servirajo v sobi. Pritisnite enkrat na zvonec (plačilni natak).

§ 3. Potniki brez prtiaže ali z majhno prtiažo morajo poravnati račune takoj.

§ 4. Goste nujno opozarjamo, naj se vedo mirno in tiho. Vsako motenje sosedov s kričanjem ali tentenjem po tleh, odnosno razbijanjem po stenah je strogo prepovedano. Goste tudi zelo resno svarimo, naj se ne nagibljejo skozi okna.

§ 5. Vsaka kršitev hotelskih pravil se kaznuje po hotelskem redu.

M. M.

Za ravnateljstvo:

Glede na to obzavo mi ni preostajalo drugega, nego pritisniti energično na električni gumb.

Rezultat je bil takoj tu. Čez hip je nekdo potkal, vrata so se odprla in na

pragu je stal mož v natakarskem smokinju.

Bil je našopirjen in svetil se je kakor bi bil namazan z oljem. Imel je zalisce, ki spadajo po stari tradiciji k dostojanstvu plačilnega. Njegova usta so se prijazno smehljala in njegove mišice so se pod rokavi svareče napenjale. V splošnem je bil od pete do glave plačlini, kakršnega bi mogel človek pričakovati Napoleona Velikega.

— Monsieur želi?

— Kaj imate za kosilo?

— Ah, vse, kar si morete misliti. Postriži, svinjska reberca, telečje kotle, roastbeaf...

Postriži? Svinjska reberca?

— To so specialitete Korzike in hotela.

— Zelo me veseli. Prinesite mi torej kuhano postriž v holandski omaki in porcelo svinjskih rebr.

— Kaj boste na pili? Bordeaux, burgundsko ali koroško vino?

Steklenico dobrega koroškega vina.

Javna telovadba ljubljanskega dijaštva

Predpriprave končane. — Največja dijaška prireditel. — Sporod zanimivega telovadnega nastopa.

Predpriprave za veliko javno telovadbo dijaštva srednjih šol, učiteljskih in meščanskih šol, ki bo v nedeljo dne 8. maja ob 3. uri popoldne na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju, so pri koncu. Dijaki in dijakinje so se vadili zadnje dni z največjo paro v vajah za nastop, ker hočejo pokazati svojim staršem in najširši javnosti dobre in lepe sadove svojega truda in dati s tem najlepše zadostne pri svojih požrtvovalnih učiteljih in predstojateljih nastopa. Tako velike dijaške javne telovadbe, pri katerih ni delovalo 3000 dijakov in dijakinj, ni videla še niti Ljubljana niti koje drugo mesto v naši državi. S hkratnimi skupnimi prostimi vajami bo nastopilo naenkrat čez 1000 dijakov nižjega oddelka. V štirih mogočih kolonah po 25 deseterostopov bodo prikorakali strumnih korakov na telovadišče, ga napolnili in izvajali tri lepe proste vaje po taktu godbe. In proste vaje dijakov višjih razredov! Težje in efektivnejše so od njih za najstarejši oddelki, primerne za njihovo starost in telesni razvoj. Posebno tretja prosta bo imponirala po svojih lepih kompozicijah, slikah in nalašč za njo sestavljeni godbi. Nič manj in morda še bolj nas bodo navdušile dijakinje s svojim nastopom. Ves nastop se bo vršil točno po že priobčenem sporedu.

Oblačilnice za dijakinje so na velesejmu v paviljonu H, za dijakke nižj. oddelka v I. drž. gimn., za dijakke višj. oddelka v areni Narodnega doma in v Narodnem domu.

Da so stroški za obleke za nastop kolikor mogoče majhni, bodo nastopili dijakji nižjega oddelka in kratkih črnih hlačah, imeli bodo navadne bele srajce okoli vratu podvite na znotraj, brez nogavic in na nogah črne sprehodne čevlje. Dijaki višjega oddelka bodo tudi oblečeni tako, samo da bodo imeli na obliži copate. Istotako bodo oblečene enotno dijakinje, primerno za njihovo starost.

Vhod za občinstvo bo na južni stra-

ni strani telovadišča tik ob bivšem kinu, kjer bodo vkorakali tudi vsi oddelki dijakov. Dijakinje vkorakajo z nasprotni strani, iz velessejskega prostora.

Začetek telovadnega nastopa bo točno ob 3. in bo v poldrugi uri, morda še prej, končan. Tako bo omogočena pravočasna vrnitev domov onim dijakom, ki se vozijo v Ljubljano.

Vstopnice: sedeži I. vrste po 15 dinarjev, II. po 10 Din in stojišča po 5 Din, so še danes naprodaj v predprodaji v Matični knjižnici na Kongresnem trgu, na dan prireditve pa pred telovadiščem.

Posetite javno telovadbo ljubljanskega dijaštva v nedeljo 8. maja ob 3. popoldne v Tivoliju!

SPORED

javne telovadbe srednjega dijaštva in sledeči:

1. Proste vaje dijakov nižjega oddelka.
2. Proste vaje dijakinj nižjega oddelka.
3. Orodna telovadba in igre vseh dijakov.
4. Stafetni tek dijakov.
5. Proste vaje dijakinj višjega oddelka.
6. Lepodržne vaje dijakinj.
7. Orodna telovadba in igre dijakinj.
8. Proste vaje dijakov višjega oddelka.

Tekma v stafetnem teku med dijakji učiteljske, realne, I. in II. gimnazije se vrši takoj po orodni telovadbi in igrah dijakov. Za zmagovalce so Jarovale tverde Bonač, Jugoslovenska knjigarna, Tičar in Tiskovna zadruga vsaka po eno lepo darilo, za kar jim izrekajo prireditelji člani društva telovadnih učiteljev v Ljubljani najtoplejša zahvala. Darila bodo izročena zmagovalcem na telovadišču takoj po stafeti.

Zdravniška postaja bo pri pripravljenosti za eventualne poškodbe na telovadišču na Velesejmu v higijskem paviljonu. Na telovadnem prostoru bosta prideljena dežurnemu zdravniku, oziroma zdravnici dva skavta v pomoč.

Due žalostni sliki naše socijalne bede

Zbirališče in življenje brezposelnih ali III. kora, kakor se sami v šali nazivajo. — Posledice brezposelnosti med našim žensstvom. — Brezbriznost javnosti napram perečemu vprašanju prostitucije.

Tretji kor v Ljubljani? Tako se po svoji temenji četa brezposelnih, ki se zbirajo na Kerkovem trgu, pred Mestnim domom. Najraje pod onim starodavnim Vodnikovim kostanjem, kjer so včasih v senči postajali šolarji in lemenarji. Kakor so ti prav za prav bili brezposelnosti ter so preganjali čas sam z modrovanji, tako gre tudi o današnjih njihovih naslednikih pod Vodnikovim kostanjem med Ljubljanci glas, da jih je »fajn poslušati in da uganjajo »ta vel'ko politiko«.

Od prvih, prav zgodnjih dopoldanskih ur, ko se začne na Vodnikovem trgu najzadnejše razvijati branješki promet, se dajo brezposelnosti tam ogrevati od pomladanskega solnca, se ozirajo za čiki, postajajo z rokami v hlačnih žepih, prestopajo z noge na nogo in se pogovarjajo o lepem vremenu, ki po ljubljanskih pojmi tudi spada v politiko, posebno letos, ko je enako zmešano in nagajivo. A o čem naj bi govorili drugemu. Prestranjeni in premraženi v vsakdanjem pomikanju so se že preko zime odvalili vseh nepotrebnih besed o mizeriji svojega življenja in so zadovoljni, ako vsaj Bog da nekaj vedrega vremena in pomladanskega solnca, če že svet ne da zaslužka in kruha.

To so možje in fantje vseh starosti, vseh poklicev. Rudarji, zidarji, čevljarji, peki, frizerji in navadni delavci. Nove prirastek so tokom aprila dobili z reduciranimi državnimi uslužbenci. Mnogi jih je iz vseh slovenskih krajev. Zbog njih je iz Prekmurja. Mnogi so naravnost iz Ljubljane, a vsi skupaj nimajo doma. Brezdomci so, tako rekoč brez vsega posvetnega, kakor svoj čas oni bedni filozof, ki je vse svoje nosil s seboj. Veže jih skupna beda in resignacija. Ravno zato je njihova tovarišija tako močna, da so se krstili za tretji kor, kar zanje pol resno, pol ironično znači tradicijo tiste discipline in skupne korajžije, ki so včasih znali pridigovati avstrijski feldvebeljni.

Bomo tako povedali, da je ljubljanski tretji kor brez disciplinirane organizacije! Namreč: brez pisanih statuten. Imajo svojega poglavarja, ki ga niso nikoli izvolili, pa se mu vsi pokoravajo. O njem pravijo, da zna najbolje voditi besedo in dajati komande. Ta ima evidenco nad vsemi. On odloča, kako se bo razdelil denar, ki ga za vzajemne potrebščine pokloni ta ali oni član, in je s kakim opravkom ali prigodnim delom prinesel v družbo vsaj enega »kovačca«. Poglavarjeva kompetenca sega celo tako daleč, da razdeljuje nabrane čike. In v tem so ravno zrcali njihova krasna disciplina, da so solidarni tako rekoč do zadnjega besca.

Svoje taborišče ima tretji kor tam doli v prikupni Štepanji vasi, ki slovi po lepoti pokrajine, v katero je posajena, po dobrih gostilnah in splošni gostoljubnosti prebivalcev.

Pozimi je bila huda, ker je mraz prisiljal z ljubljanskega poja. Ali zdajle, ko se je razbrestela pomlad, je Štepanja vas posebno romantično prizorišče one prave slovenske včaske zvezice. Brezposelnosti možje in fantje se zvečer zbera pod kipo v bližini Novakove gostilne in se pomenkujejo. Če je kaj denarja v zalogi, stojijo na pijačo. Ako tega ni, pa je na razpolago fantovska volja, gre-

do pod okna podražiti dekleta: »Ljuba moka Meta ali Marijeta, luna je takšna kakor ena reta... Ako pa ni niti denarja, niti fantovske volje, zapoje bolj potihem in se odpravijo na svoja ležišča: v Strausov, Bajdov, Adamov kolec ali v druge šupe.

Tretji kor vstaja zarana. Ko še ni prikukalo solnce izza Golovca, že korakajo proti beli Ljubljani tok-tok, da vedo vsi prebivalci ob cesti: »Tretji kor maršira!«... V Ljubljani imajo svoj stajon od jutra do večera pod Vodnikovim kostanjem. Čez dan se tudi razhajajo. Posebno radi gredo pogledat na platon pri glavnem kolodvoru, kjer se nalaga živina in les, in lahko pomagajo. Toda prava borza dela je pod Vodnikovim kostanjem. Potrebujes moža za žaganje drv? Za prenašanje kakih zabojev? Za skladiščenje krompirja? Za deločajo? Kar stopi tja in se pomeni! Večja dela prevzame tretji kor najraje akordno ali tako »požebe«. Ta zaslužke je nato najbolj sigurna skupna glavnica za vsakdanje preživljanje.

V splošnem so člani tretjega kora samo pošteni ljudje. Kolikor je med njimi klatežev in nepoštenjakov, ne morejo za nje odgovarjati oni, ki jih ubija beda. Ta ali oni ima doma na kmetski ženi in otroke, sam pa se ugonablja v Ljubljani in čaka na delo. Tragedija današnje dobe, ko v naši toliko hvaljeni bogati državi številni zdravi in dela voljni ljudje ne morejo dobiti zaslužka niti za vsakdanji kruh, ti ne morejo postati očitnejša, kakor če stopijo na Vodnikov trg, kamor dan za dnem prihaja tretji kor.

Iz dneva v dan se ponavljajo policijske zgodbe o dekletih, ki so zašla na stranpoti in se končno znašla pred policijskim komisarjem. Dekleta iz vseh slojev: kmetska, meščanska, zapuščenca, brezposelna. Neizmerno tragiko izgubljenih, mladih življenj razodevajo včasitve zgodbe in zato samo hvalno Društvo trgovskih in industrijskih namestencev, ki je v pojmovanju žalostnih razmer prov sprožilo poziv k nujno potrebnim anketi, navajajoč v svojem dopisu, naslovljenem na uredništvo, med drugim sledeče:

— Med nesrečnicami so včasitve tudi privatne in trgovske namestnice. Ker nam je današnji gospodarski položaj le predobro znan, smo skoro primorani, se za stvar zanimati. Splošno je znano, da je kriza od dne do dne hujša, brezposelnost raste, ne nameščajo se skoraj nikjer nove moči, pač pa se stare odpušajo. Mnogi namestenci in namestnice so brez posla, brez sredstev, brez svojcev. Kaj naj taki ljudje počno? Ali naj izvrše samomor? Je li čudno, ako katera takih zaide v skrajnem pomikanju na stranpota? Naše organizacije se sicer trudijo, da pomorejo svojem članstvu, pa so žal brez moči, ker je val krize premočen in preslošen.

Ze iz tega odstavka je dovolj razvidno, kje tiči temelj zla, ki se je v povojni dobi tudi pri nas strahovito razpaslo. Ne mine skoraj dan, da bi policijska oblast ne prišla ene ali več takih obžalovanj vrednih deklet. Policijski zapisniki nudijo groben vpogled v to žalostno pojavljanje današnje človeške družbe. Le malo jih je, ki so po lastni krivdi zabredle tako globoko. Večina njih je žrtve žalostnih socijalnih razmer, pomanjka-

nja dela in zaslužka. Kmetsko dekle, nepokvarjeno, pošteno in sramežljivo, požene z doma beda. Pride v mesto za kruhom. Kdo naj danes vsem onim tisočim dela in kruha, ko baš oni srednji stan — uradništvo — ki je pred vojno zaposloval pretežni kontingent kmetskih deklet, sam tiči v skrajni bedi in si morajo uradniške žene in dekleta same iskati zaslužka. Tako dekle tava nekaj dni po mestu, dokler ne poidejo sredstva. In končno se znajde na cesti, brez sredstev. Pride ljubezni možki, jo lepo nagovori, omami, nasiti in nato sledi — padeč. Morda jo je naslednjega dne sram, v sruču sklepa, da ne stopi nikoli več na to opolzlo ploč, a glad in pomikanje jo vnovič vrže v naračje pohotni zverini. In slednjič se odvadi dela, privadi lahkoživemu življenju, pada vedno bolj in se znajde na — policiji.

In po isti poti korakajo vse: bivše uradnice, zapuščene sirote, prevarane ženske in obupajoče matere. Vse končno pridejo na policijo. Pred komisarjem, ki ima z njimi opravka, se razgrinjajo žalostna poglavja romanov in tragedij. Toda on, kakor je morda doboršen, jim ne more nuditi drugega, kakor da postopa po mrtvi črki pisanega paragrafa. Grešila si in zaslužiš kazen, kakor jo predpisuje zakon. Ta dva dni, ona teden dni, ta na sodišče, ki jo obsodi radi potepuštvu itd. na mesec, dva v prisilno delavnico, tretja liti bolezn v bolnico in po odpravljenju v zapor. One, ki korakajo prvič v mračne jame, jokajo, se kesaajo in delajo sklepe. A pozneje, ko ne najdejo nikjer opore, ko jih po prestani kazni odgonimskim potom spravijo v pristojne občine, v zasmeh in sramoto, beže proč od poštenih ljudi, ki jih smatrajo za žigosane, za izvržek, se vržejo nazaj v vrtnec mestnega nočnega življenja.

In poštna človeška družba se zgraža nad njimi, moralizira, meče kamenje za njimi, a le redki so oni, ki so premišljali o tem, kako bi se tem žrtvam pomagalo, kako bi se jih vrnilo nazaj na pot dela in poštenja ter rešilo nadaljnega moralnega in telesnega propadanja.

V drugih modernih državah si že dolgo prizadevajo naraščanje prostitucije praktično zaježiti, padle ne kaznujejo, marveč jih zopet dvigniti na dostojanstvo človeštva. Posebna društva, posebne ustanove skrbje za take nesrečnice, s velikim uspehom jih vzgajajo in odraščajo od pogubnega življenja. Pri nas se doslej kljub vsemu moraliziranju in zgražanju ni v tem pogledu še ničesar storilo. K večjemu to, da so prej kontrolirano prostitucijo poglani na ceste in jo osvobodili vseh spon, da se tako še z večjim razmahom širi.

Globoka je ta rana na telesu današnje družbe in treba bi bilo spretnega zdravnika, da bi jo ozdravil. Toda s samimi zakonskimi sankcijami, s preganjanjem in zapiranjem tega zla ne bo nobena oblast odpravila. Tu bo treba posnemati zgled modernih držav. Bila bi dolžnost državnih oblasti in raznih društev, da o tem razmišljajo. In baš v tem pogledu se nam zdi hvalstven predlog Društva trgovskih in industrijskih namestencev, ki pravi, da bi kazalo o vzrokih te moralne krize prirediti anketo in na podlagi vsestranskega obravnavanja izdelati primerne predloge, kako bi se najuspešneje dalo odpraviti to socijalno zlo.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

DRAMA:

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 7. maja: »Danes bomo tiči«. Znižane cene.
Nedelja, 8. maja: Ob 15. popoldne: »Lumpacij vagabund«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 9. maja: Zaprto.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri.

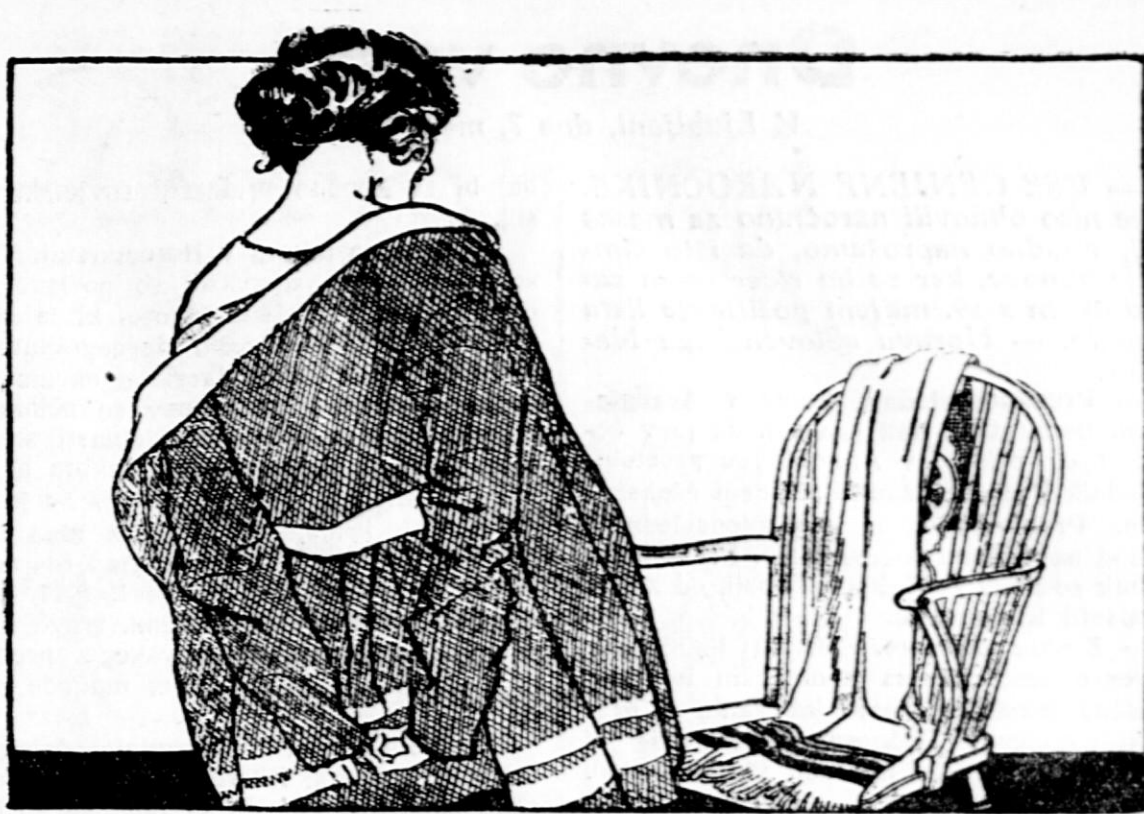
Sobota, 7. maja: »Večni mornar«. Red B.
Nedelja, 8. maja: Ob pol 20. »Orlov«. Opereta. Izven. Znižane cene.

Koncert Jeraj, Čadež, Švara

Skoro ob sklepu koncertne sezone smo večer slišali troje domačih umetnikov: violiniško Jerajev, koncertno petko Čadežev in kot klavirskega spremljevalca pianista Švaro.

Program je obsegal Beethoveno Kreutzerjevo sonato, Faurejevo a-dur sonato ter dve stvari Blocheve: Potrost in Radost, ki jih je igrala Jerajeva, ter tri operne arije iz Tannhäuserja, Zidine in Plesa v maskah, ki jih je igrala Jerajeva, ter tri operne arije iz Ru Bloch ni pripomogel, izostal bi bil lahko tudi zaradi obsega programa samega. Popolnoma napačno je tudi, dajati moderne stvari ob koncu koncerta. One potrebujejo izčepitve poslušalca in spadajo zato na začetek. Enourni koncerti pozornosti intenzivno misleče publike popolnoma absorbirajo, če ne obsega njihov program le lahke muzike.

Vida Jerajeva je učiteljica Glasbene Matice. Dela ima tam dovolj in vendar je še našla čas, da je študirala zase, kar je treba posebno poudarjati. Njen nastop je bil zlasti pri Kreutzerjevi sonati še nekoliko bojazljiv. Violiniška je še zelo mlada, nima mnogo življenjskih izkušenj in zato v njenem tonu ni močnega, zrelega občutenja, kateri pa bo, naravno, s časom izginil. Morda vsa njena interpretacija, način igranja itd. kaže še preveč tradicije njenih učiteljev in ni zato individualen, vendar pa ji prav lepega spoštovanja vredna tehnika, ki jo je večer pokazala, pomore kmalu do samostanege uveljavljenja. Nekateri stvari, zlasti n. pr. Andante iz Faureja in obe Blochovi skladbi je igrala prav iskreno občuteno, tudi hitre stavke je obvladala precizno in gladko. G. Švara je za njen nevolnuzen ton bil sem ter tamo posebno poslušni klavir. K prvemu nastopu zamoren je Jerajevi le tolo čestitati. Ga. Čadeževa je simpatična, zrela pevka, nekoliko zastrtega, a objemistega soprana, težkih tonov, zelo razumljivo izgovarjave, mešanega, manj lirskega ali bolj dramskega značaja, nedvorskega, še nekoliko neizkušena, skromna, vendar resnega upoštevanja vredna umetnica. Z intenzivnim študijem bo še mnogo pridobila, ker ima

Perite volnene šale in jope v Luxu!

Sweater in šal spadata med v zimskem času najbolj rabljene kose obleke. Te morete vi z Lux-kosmiči kljub pogostemu pranju ohraniti mehke kot puh. Nežni Lux se raztopi v čudovito nežno čistočo peno, ki prodre med občutljiva vlakna ter odstrani nesnago, ne da bi bilo potrebno sploh kako drgnjenje. Kakor hitro drgnete volnene stvari, postanejo klobučevinaste ter se uničijo. Pri pranju je dobro paziti na sledeče točke:

1. Zmeriti je treba sweateere in volnene suknjiče pred pranjem in jih nato nategniti nazaj v prvotno obliko.
2. Volnene barvaste stvari je treba prati samo v mlačnem in hitro, da se barve ne razležejo, ne perite različno barvanih kosov v isti vodi.

Tako lahko je uničiti sweater z nepravilnim pranjem, lahko je pa tudi s pomočjo Lux-a ohraniti ga mehkega in novega

Lux ohrani kot novo!

LUX

bogat glasovni material, iz katerega se da še dosti črpati. Obe izvajalki je mnogoštevilna publika sprejela prav priščno, ter ju odlikovala z zasluženo prijazno pohvalo. Cvetja pa je bilo kar preveč. Jaz mislim, da so zalepljeni kuverti v naših materialnih skrbih polnih časih bolj praktični in bolj dober došli.

G. Švara je nosil levji del večerajšnjega bremena, ki ga je prenesel z lahkoto in temperamentno bravuro.

Gostovanje Reinhardtove trupe v Ljubljani. Uprava Narodnega gledališča se pogaja z zastopnikom Reinhardtove trupe, ki prireja sedaj gostovanja po našem jugu, glede dvakratnega gostovanja v ljubljanskem Narodnem gledališču. To gostovanje se pa izvrši le v tem slučaju, ako se tokom ponedeljka in torka prijavi dovoljno število posetnikov. Predstave bi se vršile v opernem gledališču ter veljajo lože v parterju in I. redu 450 odnomo 400 Din, parterni sedeži I. vrste 80 D, od II. do IV. vrste 70 Din, od V. do VII. vrste 60 Din, od VIII. do IX. 50 Din, od X. do XI. vrste 45 Din. Balkonski sedeži po 50, 40 in 30 Din. Galerijski po 25 in 20 Din. Stojišča v parterju 10 Din. Prijave sprejema gledališka blagajna v operi. — Skupina ina za gostovanje na repertoarju sledeča dela: Minna von Barnhelm, Kabale und Liebe, Ingeborg Pygmalion in Biebrerpelz. Iz tega repertoarja bi se izbralo eno ali dve deli. Prijave zaključijo uprava v torek popoldne, naka se odloči definitivnost gostovanja.

V nedeljo sta v ljubljanskem gledališču dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri v drami Nestrojeva burka »Lumpacij vagabund« z gg. Cesarjem, Povelhom in Rogozom v glavnih vlogah. Zvečer ob pol 20. pa je v operi priljubljena opereta »Orlov«. Za obe predstavi veljajo znižane cene in tudi običajni popusti.

Sarajevski ansambel Narodnega pozorišča v Dramski pod vodstvom slavnega srbskega pisatelja in komediografa Branislava Branislava Nušića gostuje v ljubljanski drami v petek dne 20. in soboto dne 21. t. m. Prvi večer se uprize tri enodejanske iz bosanskega življenja. Večer nosi naslov: Bosansko večer. Drugi večer pa se igra Nušićeva »Protekcija«. Sarajevski dramski ansambel gostuje v Zagrebu, Varaždinu, Mariboru, Celju, Ljubljani, Karlovcu in Sušaku. Podrobnosti o tem gostovanju kakor tudi o delih, ki se izvajajo, prihodnji teden.

Danilo Gorinšek: Maj. V Celju je izšla zbirka pesmi za deca: Danilo Gorinšek. Maj. Zbirka je lično opremljena in se priporoča posebej šolam in staršem za deca. Obseg dve poli, tiskana na finem papirju; cena zbirki Din 10. Naroča se pri avtorju, Celje, Kersnikova ulica 5.

Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani opozarja vse svoje člane, da se vrši generalna vaja za ponedeljkov nastop danes, v soboto, 7. maja ob 20. uri v unioński dvorani. Točna in polnoštevila udeležba nujno potrebna. — Predsednik.

Premijera opere Fidelio, ki je bila naznanjena za danes zvečer, se je morala odložiti in to valed tega, ker je dobila G. Ribičeva pri večerajšnji generalni vaji hud živčni napad in se mora vsled zdravnikove odredbe najmanje štiri do pet dni čuvati. Zato je danes, v soboto, »Večni mornar« za abonente reda B. Zasedba ga. Zaludova, gg. Holodkov, Knittit in Rumpelj; gđc. Potučkova in g. Mohorič.

Emil Adamič je zastopan na sporedu slavnostnega koncerta Akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije v Ljubljani z dvema orkestralnima skladbama. In sicer s Turkestansko ljubavno pesmijo št. 3 in pa s Scherzom, v katerem je obdelan za veliki orkester tema narodne pesmi Potrkani ples. Glavni znak Adamičevih del je neprisiljena »kipeča živahnost, njegova srčna radost. Turkestanska ljubavna pesem je napisana za godalni orkester, flavto, oboo in klarinet ter ima okostičen orientalski značaj. Skladba datira iz leta 1917. ko je živel skladatelj kot vojni jetnik v Turkestanu. Scherzo-Potrkani ples je mojstrsko zgrajen

na znano narodno melodijo ter je bil prvič izjavan na jubilejnim koncertu ob 50letnici delovanja Glasbene Matice ter je dosegel izredno lep uspeh. Ta koncert se vrši na korist utanjilajoče se slovenske akademije znanosti in umetnosti in pa naše Narodne galerije. Brez dvoma je dolžnost vseh slovenskih krogov, da se prve reprezentnečne umetniške prireditve obeh omenjenih društev udeležijo v največjem številu.

Napovedana otroška predstava, ki bi se morala vršiti danes popoldne ob treh, pa se vrši zvečer ob 20. dramska predstava, in sicer »Danes bomo tiči« pri znižanih cenah.

Mate Culić - Dragan v Ameriki. Splitski rojak, baritonist Mate Culić - Dragan je nedavno koncertiral v Chicagu. Dvorana gledališča na Eight Streetu je bila nabit polna. Večino občinstva so tvorili ameriški jugoslovenski rojaki. Program je obsegal dva dela. V prvem so bile na sporedu arije iz oper Verdija, Gounoda ter pesmi Schumann, in drugem pa jugoslovenske kompozicije. Koncert je dosegel višek z izvedbo Konjovičeve pesmi »Aman devojko«. Velik vtis so napravile tudi: Hatzejeva »Stankova pesem«, Romanca iz Zajčevega »Zrinjskega« ter Zajčeva pesem »Domovini in ljubezni«. Culić - Dragan priredi javne koncerte še v Milwaukeeju, Detroitu, Clewlandu, Pittsburgu, St. Louisu, S. Franciscu, Los Angelesu in drugod.

Prispevki za zgodovino Bosne in Hercegovine

»Uloga Bosne i Hercegovine u oslobođenju i ujedinjenju našeg naroda — tako se bo imenovala knjiga, ki bo imela nacionalno zgodovinsko obsežje ter bo v potrebi neri zajela kulturno, politično in gospodarsko življenje Bosne in Hercegovine.

Raznoliko življenje, verski spori, medsebojna prerivanja, pa zopet vzajemno poobiranje, velika osebnostna poptovovalnost, muke v ječah, umiranje na vešilih, usoda talcev — vse to bo opisano v ciklu člankov, ki bodo tvorili neprekinjeno verigo od četovanja Petra Mrkonjića v Črnihi potokih do osvobodjenja in ujedinjenja v letu 1918. Vsi ti članki, ki jih bodo pretežno napisali sodobniki, bodo dokumentirani z velikim številom faktimilov, doslej neobjavljenih knjig in ilustracij, ki bodo karakterizirale vsake trpljenja in borb z ene, ter neomejeno besnenje umirajočega cesarstva z druge strani.

Knjiga v ničemer ne bo imela plemenitega značaja, marveč bo skušala proučiti vse pojave narodovega življenja ter jih pretolmačiti verno in objektivno. Zato bodo dobrodošli vsi doslej neobjavljeni, četudi najmanjši podatki refleksije in spomini vsakogar, ki je sodeloval v posameznih dogodkih in pokretil. Greh bi bil, ako bi se zatajilo karikoli, kar ima svojo zgodovinsko vrednost, pa ne bi pripomoglo k objektivnosti in k popolnosti snovne knjige.

Doslej je zbrano že veliko število slik in dokumentov, a to še od daleč ni ono, kar je potrebno. Zato apeliramo na vse, ki so bili v zaporih, internacijah in talstvu, ter na vse one, ki so se za časa avstro-ogrsko monarhije znašli na mestih, kjer so lahko pozorno spremljali dogodke, nadalje one, ki so se udeleževali v političnem življenju in končno vse, ki imajo kakršnekoli primerne slike in dokumente, da vse to pošljejo na spodaj označeno adresno. Poslane stvari se jim bodo na željo takoj po uporabi vrnile. Ako pisec ne reflektira na tiskanje svojega prispevka, naj svoja spominke sporeči vestno, brez pretenzij za literarno vrednost, ker bodo ravno taki prispevki služili sestavljalcu knjige za obdelavo vsebine. Od odziva in brzine zbiranja in materialja je odvisno, kdaj bo knjiga izšla. A ker ima knjiga posebno svrhu, brzina izgotovitve ni glavna naloga te stvari. Prispevki naj se pošiljajo na naslov: Vojislav Bogičević, učitelj, Prosvetni djaški dom, Tuzla.

--- Moda ---

Sezona pomladnih kostumov

Bolj za ilustracijo uveljavljenih kostumov kakor za nove direktive, pribujemo sliko treh apartnih pariških stvaritev. Sezona pomladnih kostumov sicer še ni pri kraju, marveč ravno v polni paradi — toda dama, ki se še doslej ni opremila za pomlad, bo imela nekoliko zakasnitve pri pripravi za poletno garderobo.

Eno pa je gotovo: osnovna linija in oblika kroja, udobnost, lahni sportni

značaj in originalnost opreme — vse to, kar so prinesle prve pomladanske stvaritve, bo z malimi variacijami držalo vse leto. In ravno s tega vidika so tudi pričujoče skice poučne, ker sredi pomladanske sezone razodevajo bistvo letošnje mode in elegancije, ki se ej hitro udomačila v velikih modnih centrih, dočim v manjših mestih še vedno potrebuje rehapitulacij in nazornega pouka...

Ljubljanske dame v hajduških hlačah

Prizori na včerajšnjem Jurjevanju ljubljanske garnizije. — Popravek dame v počenih hlačah. — Strah meče iz sedla. — Primerna poza za fotografiranje. — Jahač hoče, konj pa noče.

Z ženskami je križ, posebno če so v hlačah. Ako jih kronika primerno ne upošteva, ustanove društvo in skličejo protestni shod, o katerem morajo vsake, količkaj vredne novine poročati. Ako pa ne podreža v to sršeno gnezdo, jim zopet ni prav. Oni dan je prišla neka ugledna ljubljanska dama na glavno pošto v hlačah. Zadevo s hlačami moramo takoj pojasniti, da ne bo kdo v zmoti. Ne gre za oni intimni del damske toaletne, ki počene mlademu fantu kri v ušesa, če sliši samo njegovo ime, marveč za prave hlače, v katerih goji podjetne Ljubljankke v družbi nič manj podjetnih kavalirjev viteški sport. No, pa je opazil dotično ohlačen damo ugleden slovenski literat. Pogledal jo je in zamrmral: Glej no, baba v hlačah! Kot vrla jahačica je dama takoj parirala in svetovala literatu, naj obleče »kiklo«, pa bosta »kvit«. Zdalj pa recite, če je sploh mogoče žensko ugnati.

Neugnana se nam zdi tudi tista dama, o kateri smo včeraj poročali, da se ji je pripetila med potjo na Gjurjev uranek mala nezgoda. Takoj popoldne smo jo imeli na vratu. Prišla je v hlačah in s šibo za konje k Pepetu v uredništvo ter zahtevala, da moramo približiti k poročilu o njeni viteški korekturi popravke, ne sicer uradni, ker tiskovni zakon klevete ali uvrde ženskih hlač ne pozna, pač pa kar tako po domače, kakor jo navada med jahači, ki se dajo fotografirati namesto konj s svojimi damami na viteških hrbljih. Naše poročilo, je dejala nezgodna dama, da ni bilo povsem točno. Poročati, da so dami počile hlače, da ne kaže ker bi se

utegnila javnost pohujšati. V takih kočljivih zadevah je že treba povedati, da so ji hlače počile na kolenu. Koleno je nevtralen del telesa in se ne more nad njim nihče pohujšati. Tudi tisto zastran defekta da ne drži. Dama se nikakor ne more strinjati z našim mnenjem, da bi pomenile na kolenu počene hlače defekt. Po njeni kategorični izjavi je to defekt. Ako ne verjamemo, je dejala pred odhodom, naj kar pokličemo za priče konje, ki so radostno hrzali v pomladno jutro, vi-deč, da jim odkriva efekt očem tako prijetno lilasto barvo in blago, iz katerega delajo naravoslovci mreže za metulje.

Tako nekako je modificirala svoj popravek, in ker nečemo nikomur delati krivice, ga lojalno priobčujemo. Omenili bi samo še, da se je tudi nam zdel izraz defekt malce neroden in da bi ga bili spremenili v efekt, da se ni pisalo poročilo v največji naglici. Naglica pa ni nikjer dobra in zato naj nam prizadeta dama blagohotno oprost.

Tisto zastran Gjurjevega uranka in hajduškega sastanka pa z našim včerajšnjim poročilom še ni opravljeno. Pozabili smo omeniti nekatere dogodovščine, ki delajo našim viteškim jahačicam in jahačem vso čast. Tako je med »oštrim kasom« tja žez ljubljanske polje neko damo nenadoma brcnil konj. Od strahu bi se bila preselila na nepremično sedlo matere zemlje, da je ni pravčasno prestregel njen kavalir z bridko sabljo ob konjskem trebuhu. Tako je pa kmalu zlezla nazaj, od koder jo je bil premaknil strah, in vse bi bilo v redu, da je ni od prevelike konjske ljubezni bolela leva noga.

Aleksander Drozdov:

Klin s klinom

To je bilo neizogibno: Dimov je prelomil svoj glavni princip, princip, ki je odklanjal vsako možnost ženitve. Moška neodvisnost, pravica do svobodnega dela in neovirane ljubezni — vse se je uklonilo, zamajalo in umaknilo nepremagljivim čarom dekleta s kratkimi lasmi in prvimi iskrami življenja v očeh. Hrepenel je po zbliznanju z njo in vedel samo to, da se njene oči vedno nortčujejo iz njega, iz njegovih besed in pogledov, celo iz njegovega dihanja.

In ko je Dimov sklenil pisati ji, je vzel iz miznice kar pet listov papirja. Razmišljal je, da — li naj vzame še čestega. Hotel je napisati dolgo pismo, zakaj ženitev je bila zanj največja žrtev, pa mu ni šlo od rok. V pismu, ki ga je odnesel pred pol ure lakaj na pošto, je bila samo ena plaha vrstica: »Margareta, moje življenje je neznošno osamljeno. Bodite mi žena. — Dimov.«

Niti misliti ni mogel, da bi ostal doma. Treba je bilo na kak način ubiti noč, mučno noč v pričakovanju njenega odgovora. Dimov je obkel smoking in sukno, položil je v žep denarnico in odšel. Bil je deževni in mezenli oktober. Petrograd je ob takih večerih, ko je vse življenje kakor bolnica in vse

ženske kakor prostitutke, zelo neprijeten.

Po glavnih ulicah so prodajale ženske pod pajčolan greh, kaj mu je bilo do njih, ko je pa mislil na Margareto! Čudna in zamišljena dekleta, sedeča na klopih v drevoredu, so sanjala o nečem, česar na svetu ni: kaj mu je bilo do njihovih duš, ko je pa mislil na Margareto! Dimov je odšel v zakotni lokal, kjer so se zbirali pesniki, igralci in plesalke. Malomarno je šel mimo miz, pozdravil zalonce, pogledal mandolinista, ki je napenjal vse sile, da bi bil glas njegove mandoline podooben prijetnemu glasu violine, in se ves bled ustavil: za mizo v kotu je sedela v moški družbi Margareta. Na ves glas se je smejala in njene oči so se že nortčevale iz njega.

— Pridite k nam, Dimov! — je vzkliknila in ga zapeljivo pogledala. — Kratkčasno se s stavi. Hočete z menoj staviti? Stavim... da nimate... da nimate pri sebi moje fotografije.

— Je — li stava resna? — je vprašal Dimov in začutil, kako mu srce močno utripalo.

— O, da, in kdor izgubi, mora takoj izpolniti nasprotnikovo željo.

— Trdim, da imam vašo fotografijo pri sebi.

— Pokažite jo!

Potegnil je iz žepa listnico in vzel

Ko ji je hotel neki jahač pomeje v dokaz osobitega spoštovanja stopiti na nogo, ga je opozorila, da ji lahko stopi samo na desno nogo. Ni sicer tako blizu srca, kakor leva, a za silo še gre. Jahači so se menda od konj navadili stopati jahačicam na noge, Bogme, vse hvale vredna navada!

Drugo, tudi izrazito konjsko navado, smo mimogrede že omenili. Viteški sport mora biti združen z zabavo, drugače postane dolgočasen. Zato seveda pokajo damam hlače, zato akačajo jahačice od strahu iz sedla in zato se dajo moški in ženski vitezi fotografirati. Pri fotografiranju pa igra glavno vlogo poza. Brez poze ni pravega efekta, kakor ga ni brez počenih hlač. Tista včerajšnja poza na vojaškem vežbališču je bila nesporno jako efektna. Bogaboječi čitatelji naj si mislijo dolgo vrsto na vseh štirih okončinah kletčih kavalirjev, ki jim sede na hrbljih dame. Spredaj stoji fotograf in se pripravlja posneti to velezinljivo kavalkado, ob strani pa stoji častnik in komandira: Hodom marš! Poenemanja vredni moški začno kobatiti s sladkim bremenom po travniku, tisti hip pa stisne fotograf svoj aparat in viteški sport je ovekovečen. Pa naj reče kdo, da moški niso budale. Ni jim dovolj, da jim sede zakonske polovice za vratom — ne, še tujim polovicam se dajo zajahati. In kaj mislite, da bodo moške teh polovic zelo navdušeni, ako jim fotograf po povzetju pošlje te originalne naravne posnetke? Da se pa ne bo kdo križal nad pohujšanjem v dolini šentflorjanski, moramo resnici na ljubo omeniti, da je bil ves ta prizor nedolžna družabna zabava, ki so se ji gledalci od srca smejali in da so jahalce vse dame svoje zakonske može. Efekt s tem menda nič ne trpi.

Tudi konjska dirka ni bila kar tako. Nekemu jahaču je zaigralo srce v viteških praih, ko je videl, kako stržajo dirkalni konji z ušesi zrak in se prapravlajo na odlični skok. Zajahal je svojega vranca in se postavil v bojno vrsto v trdnem pripravljanju, da bo zmaga njegova. Neureča je pa hotela, da so mu dali kot civilnemu gostu vranca, ki vozi drugače vojakom iz pekarne komis in torej v dirkanju ni posebno treniran. Kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo in kako bi bil komisi dirkač odnašal po vežbališču zmago, da niso vrlemu jahaču pravčasno svetovali, naj od dirke v svojem in konjevem interesu odstopi. Odstopil je res, toda samo pod pogojem, da se njegov odstop v analih kola jahačev ne zabeleži kot poraz, kajti on da bi bil rad dirkal in najbrž tudi zmagal, samo konju ni bilo do zmage, ker je vedel, da bo moral popoldne zopet voziti komis.

Nekega dirkalnega konja je njegov gospodar vpregel v kočijo in se pripeljal z njim na hajduški sastanek. Dokler se niso njegovi osedlani tovariši pripravljali na dirko, je bilo vse v redu. Konj je stal in čakal, kdaj odpelje gospodarja domov. Komaj je pa zagledal za dirko pripravljene tovariše, se je spomnil, da ga kobila ni rodila za prevažanje kočij. Dvignil je ušesa, napel nadržvi in hajdi v divjem galopu s kočijo vred proti mestu. Kočija se je ob drevju razbila, dirkač je pa odjadral brez gospodarja domov. Prav je imel, zakaj so ga pa vpregli, ko ni rojen za take plebejske posle.

Tako je praznovala ljubljanska garnizija v splošno zadovoljstvo svoj tradicionalni Gjurjev uranek. Vsi so bili veseli in zadovoljni, živali in ljudje, najbolj pa Kolo jahačev, ki je dokazalo, da hodi na hajduški sastanek tudi hajduki ženskega spola s počenimi hlačami. Čast, komur čast!

Žalne obleke

Pisati o žalni modi je skoraj absurdno. V težkih življenjskih trenutkih človek pač najmanj misli na svojo zunanost. Običajno se prepusti vse šilvilji, ki naredi žalno obleko po svojem okusu. Včasih je to dobro, včasih pa ne, kajti žalno obleko ne nosimo samo na pogrebu, marveč tudi delj časa po njem. Morebitne napake na žalni obleki opazimo še le pozneje. Zato ni dobro zanašati se povsem na šilviljo, dasi se človeku v takih težkih trenutkih zdi, da je obleka zadnje, na kar mora misliti.

Najvažnejši del žalne obleke je klobuk, ki je tudi najbolj podvržen modnim spremembam. Klobuke iz krepa ali šifona je docela izpodrinil klobuk iz krep žoržeta, ki mora biti mehak brez žice v krajevih. Mlade vdove nosijo na njem ozek bel rob. Za deževno vreme je bolj

Dobro jutro

polepša Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

neobhodno potrebna vsaki dami. Koža jo takoj upija. Osvežuje in daje koži barvo alabastra. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno.

Vzemite jo vsako uro — ona je tajnost lepote.

Senesveti, nemaže.

Krema medlo prirodne barve

praktičen klobučevinasti klobuk. Žalni pajčolani se nosijo zdaj iz krepžoržeta. Nosijo jih samo poročene in starejše dame, nikoli pa ne mlada dekleta. Obraz se zakrije s pajčolanom samo pri pogrebu in sicer tako, da se pritrdi pajčolan zadaj ob strani klobuka. Nov način nošenja žalnega pajčolana je ta, da se pajčola spredaj predene na drugo ramo in pritrdi na drugi strani klobuka tako, da se vidi samo obraz kakor pri redovni-cah.

Za žalne obleke si je treba izbrati preprost blago.

Po vrsti blaga se žalne obleke razlikujejo od navadnih črnih oblek, ki jih najnovejša moda zelo propagira. Za okraske služi krepdešin ali krepžoržet. Žalne obleke morajo biti narejene zelo preprosto, z majhnimi dekoracijami ali še bolje brez njih. Čevlji k žalni obleki so črni, kombinirani z lakom ali bokscalom. Nogavice morajo biti iz debelejših svile, rokavice glaze ali švedske. Edini okrasiki, ki jih lahko nosi dama k žalni obleki, so črne koralde ali črni uhani. Svetle ročne torbice se k žalni obleki ne nosijo. K volneni obleki ali k poletni žalni obleki iz krepžoržeta se nosi torbica iz preprostega moira.

Modna popotnica letoviščarjem

Bliza se čas, ko bodo mnogi zopet pohodili na sinje morje, da si odpočijejo in prežive nekaj dni pod blagodejnim morskim podnebjem. One, ki nimajo sredstev, da bi preživele počitnice v morskem kopališču, čaka kopalna sezona doma, kjer se bodo morali zadovoljiti s tem, kar pač imajo na razpolago.

Kopanje je poleg izprehodov in manjših izletov najcenejši in zato tudi najbolj razširjen sport. Njegov blagodejni vpliv na okrepitev vsega telesa je nesporen. V prejšnjih časih so se ljudje kopali samo poleti, zdaj ko vse napreduje, pa vidimo kopalce tudi v zgodnji pomladi in pozni jeseni ali celo pozimi.

Opravičilo.

Mati: Lina, kako pa se moreš pustiti poljubljati od popolnoma tujega moškega?

Lina: Oprostite mama, ampak mislila sem, da ga poznaš ti...

bi se ozrla na Dimova, je Margareta odgnala posteljo in se začela slačiti. Odpela je črno krilo in padlo je k njenim nogam. Steznika ni nikoli nosila. Pokazale so se njene krepke in gibčne roke. Dimovu se je zavrtelo v glavi in moral je zamažati. Ko je odrli oči, je bila Margareta že v postelji. Ležala je z obrazom k steni. Odejo je potegnila do vratu. Dimov je planil k postelji in zašepetal:

»Margareta!«

»Ona je molčala.«

»Margareta! Margareta!«

Ležala je nepremično in tudi kratki lasje na njenem zagorelem vratu so ležali mirno.

»Margareta!« — je ponovil Dimov in se dotaknil z roko njene rame.

Margareta je odgovorila osorno:

»Pustite me, gospod Dimov, zaspana sem. Ugasnite luč in ležite, kjer hočete in kakor vam drago.«

»Margareta, jaz sem pa mislil...«

»Da, toda jaz sem mislila drugače.«

»Margareta, kaj pa vaša obljuba?«

— je dejal ves iz sebe.

»Moja obljuba, moja obljuba! Vaš pogoj je bil, da prenočim z vami pod isto streho. Kar poglejte na strop — nad nama je samo ena streha. Več vam nisem obljubila in tudi vi niste več zahtevali.«

»To je nečloveško.« — je dejal Dimov z zamolklim glasom.

Margareta in Dimov se je zdelo, da so v njenem glasu zazvenele solze. Ha, saj mu je bilo vse eno! Nekie v zadnjem kotičku možganov je trepetala divja, grizoca misel: he, he, če ne gre drugače, gre pa tako, nocoj bo na le po moji volji!

Stopila sta na cesto.

»Kam pa poideva?« — je vprašal Dimov.

Margareta je odgovorila malomarno:

»Izgubila sem stavo in držati hočem besedo.«

Niti na misel mu ni prišlo, da bi jo odpeljal domov. Najel je izvoščka in mu zaklical: »Hajdi!« Sedel je kraj nje v mehki kočiji in prebiral v mislih vse znane hotele, kamor bi se mogla zateči. Izbral je hotel, kjer še nikoli ni bil, da bi prevaral sameza sebe in izsilil zavest, da gre sploh prvič z žensko v hotel in da je ta ženska — Margareta.

Ko je zaklepal vrata nočnim sestankom primerne sobe, se je Dimov spomnil, da med vožnjo ni sregovoril z Margareto niti besedice. Rad bi ji bil kaj povedal, pa ni mogel. Zdal je prebledel, zdaj zopet zardeč in strašno je trpel za svoje človeško dostojanstvo. Margareta je stala pred ogledalom in si popravljala lase. Njeno telo je bilo stasito, visoko in krepko. Skrivalo je v sebi morda več obliub kot na sposobnosti in temperamenta. Ah, kako jo je ljubil, kako je hrepenel po nji! Ne da

To in ono

Divji lovec v borbi z medvedom

Star znanec medvedov. — Po mnogih posrečenih naskokih medveda mu je kosmatin poplačal preganjanje njegovih tovarišev.

Lani v avgustu je pribežal na orožniško postajo v Kvasel v Podkarpatski Rusiji z bližnje gore pastirček in povedal, da je prejšnjo noč medved raztrgal 33letnega pastirja Stefana Lecivskega. Orožniška patrulja je odšla takoj v planine in našla ostanke pastirjevega trupla. Edina priča strašne smrti v medvedjih taci je bil kmet Ceremiski, ki se je kritično noči mudil pri pastirju v planinah. Zato so orožniki zaslišali najprej njega. Našli so ga v planinski koči. Bil je še ves pod vtisom strašnega nočnega dogodka. Tresel se je po vsem telesu, ko so stopili v kočo orožniki. Z drhtečim glasom je opisal orožnikom tragično smrt nesrečnega pastirja.

Koncem avgusta je pomagal pastirju Lecivskemu gnati živino v dolino. V čredi sta naenkrat pozgorela telica in odšla sta nazaj v bližnji gozd, misleč, da se kje sama pase. Nekaj časa sta jo zamaževala, naenkrat je začel pastir obupno klicati na pomoč, kmet je iskal telico v drugi smeri. Od pastirja je bil oddaljen komaj 50 korakov. Planil je naprej in ves prestrašen opazil, da je pastirja napadel orjaški črni medved. Medved se je postavil na zadnje noge, skočil k pastirju in ga pobil s prednjimi tacami na tla. Ceremiski je splezal hitro na drevo in moral je mirno gledati, kako medved grize in trga njegovega tovariša. Ko se je medved napil človeške krvi, je izginil v goščo. Ceremiski je splezal z drevesa in bežal, kar so ga nesle noge. Na kraj nočne tragedije se je vrnil z drugimi pastirji še le čez dve uri. Lovski psi so našli ostanke pastirjevega trupla, o medvedu pa ni bilo ne duha ne sluha.

Orožništvo se je za ta dogodek zanimalo in kmalu je prišla rednica na dan. Kmet je namreč opisal dogodek drugače kot je bil v resnici. Pastir Lecivski je bil divji lovec in je kot tak sam zakrivil svojo tragično smrt. Orožniki so začeli poizvedovati po vseh divjih lovcih, ki jih je tudi v Podkarpatski Rusiji dovolil. In gle! Pri enem so našli tri lončke prekuhanega belega sala, v katerem so spoznali medvedje salo. V neki gorski koči so našli pod zakajeno streho svežo medvedjo kožo, blizu nje pa skrito vojaško puško. Zagonetna pastirjeva smrt se je začela pojasnjevati. Orožniška patrulja je zapovedala kmetu Ceremiskemu, naj ji pokaže kraj nočne tragedije. Ceremiski je spoznal, da se je ujel v lastno past. Izjavil je, da je bil pastir raztrgan v medvedjem brlogu. Orožniki so se prepričali, da imajo opraviti z divjim lovcom. Zato tudi drugi njegovi izjavi niso verjeli. Odšli so sami v gozd, da poiščejo medvedji brlog. Divjega lovca so vzeli s seboj. Po naporni hoji skozi pragozd so prispele do brloga in našli mrtvega medveda med drevjem. Divji lovec je bil razkrinkan in moral je svojo prvotno izpoved prekljati.

Pripovedoval je orožnikom, da je že pred tremi leti ustrelil medveda in da se je hotel lani drugi pobahati pred svojimi tovariši. Vzel je staro enocevko in odšel z Lecivskim v pragozd. Lecivski je imel vojaško puško, ki je bila prirojena tako, da se je dala nositi pod suknjo. Pri puški so manjkali tudi nekateri sestavni deli, med njimi vijak na sprednjem delu. Ta preprosta rekonstrukcija vojaške puške je postala za divjega lovca usodna. Ceremiski in Lecivski sta odšla v pragozd brez psov. Ceremiski je kot izkušen divji lovec vodil ekspedicijo.

Popoldne sta naletela na medvedji brlog med belimi, podrtimi drevesi. Lecivski je hotel nič hudega sluteč preplezati neko deblo. Naenkrat je planil izza drevesa medved. Divji lovec je pomeril in ustrelil iz neposredne bližine. Zadel je na zadnjih nogah stoječega medveda naravnost v prsa. Obenem je ustrelil tudi Ceremiski in zadel medveda med rebra. Lecivski je

»Niste si upali več zahtevati pri fantičih, ki bi vas mogli prepetsti, a zdaj si drznete zahtevati to tu, pri zaprtih vratih, ko leži pred vami slaba ženska. O, vitez!»

Obrnila se je z obrazom k njemu. V njenih očeh se je svetila ironija in Dimov je povesil oči. Margareta se je še bolj zavila v odejo in se obrnila k steni, rekoč:

»Lahko noč!»

Ob šestih zjutraj, ko je ona še sladko spala, je napisal Dimov Margareti sledeče pismo: »Margareta, vi ste dobili stavo, ne pa jaz. Toda ko se vrnete danes domov, dobite moje pismo, v katerem vam prosim, da postanete moja žena. Raztrgate to pismo, ne da bi ga prečiteli. Hvaležen sem vam za dvojno lekco: za to, da ste kaznovali in meni moško podlost, in za to, da ste me rešili ženitve. Nekoč boste spoznali, kaj se pravi prodajati ali poklanjati to (o, to je vse eno) čistost svoje duše in zaklad svojega telesa vsem, vsem in vsakemu. Spoznali boste to takrat, kadar se omožite in bo vaš moč nesrečen za to, ker niste znali, niti hoteli prinesiti v zakonsko življenje čistih misli in iskrenosti prvih želja. Oprostite mi in ne palmite v nesrečo drugih. Dimov je zapečatil pismo, ga položil kraj speče Margarete in tihno odšel.

hotel ustreliti drugič, toda prenarejena puška je odpovedala. Pa tudi drugi strel bi ga ne mogel rešiti, kajti ranjeni medved je že planil nanj in ga pobil s tacami na tla. Ceremiski je brž drugi nabasal enocevko in pognal medvedu še eno kroglo v prsa. Ker je da medved divje zatulil in se pripravil na skok, da pobije na tla tudi drugega sovražnika, je Ceremiski vrgel puško proč in pobegnil.

Borba z medvedom je bila zelo kratka. Kosmatin je bil sicer težko ranjen, vendar je pa imel še toliko moči, da je Lecivskega raztrgal. Nato se je opotekal s tremi krogli v prsni karkih 30 korakov dalje, kjer je poginil. Divji lovci ne poznajo sentimentalnosti ali pietete. Videč, da mrtvemu tovarišu ne more več pomagati, je Ceremiski hladnokrvno nadaljeval lov. Našel je ubitega medveda in ga odril. Sele potem je odšel v bližnjo gorsko vas in poklical tovariše, ki so pobrali ostanke tovariševega trupla in jih odnesli v njegovo bafo.

Zanimivo je, da Ceremiski prav nič ne žaluje za mrtvim tovarišem. Divjemu lovcu je plen prva stvar. Orožnikom je flegmatično izjavil, da je bil z lovom popolnoma zadovoljen, ker je vredna medvedja koža 2—3 tisoč čeških kron. Ko so mu jo pa orožniki zaplenili, je napravil kisel obraz in pripomnil, da medvedji v gorah še niso izumrli.

Morsko kopališče KUPARI pri Dubrovniku

Ceneno bivanje na morju. Kompletna pensija, vstevši vse pristojbine od Din 86 do Din 102-50.

Prvovrstna kuhinja. - Idealno kopanje igre in zabave. - Koncerti.

Informacije daje uprava kopališča.

Panika v cirkusu Medved zadušil otroka.

V Szegedu na Madžarskem je več dni gostje Cirkus Saja. V četrtek popoldne je priredil cirkus predstavo za deco, ki pa se je zaključila s katastrofo.

Cirkus je bil popolnoma zaseden, večino gledalcev je tvorila mladina in ženske. Predstava je potekla v redu, kot glavna atrakcija pa je bila najavljena produkcija medvedov. Gledalci so z zanimanjem sledili izvajanjem dresiranih medvedov. Nihče pač ni slutil dogodkov, ki so se odigrali v naslednjih trenutkih.

Ko je godba zaigrala koračnico, se je velik medved hipoma pognal preko visoke ograje in skočil v ložo, v kateri je sedelo več otrok. Krik groze in strahu je pretresel ozračje. Medved je neusmiljeno mrcvaril deco, njegove šape so objele 10letno deklico Elizo Aleksandrovič in v naslednjem hipu je bil nesrečni otrok zaduščen.

V cirkusu je nastala strahovita panika, vse je drvelo proti izhodu. V nastali gneči je bilo več otrok poihjenih do smrti. Cirkusko osebje je kmalu obkolilo medveda in rešilo ostale otroke v loži pred podivjano zverjo.

Kakor javljajo iz Szegeda, je bilo pri katastrofi težko ranjenih 13 otrok in 2 ženske.

Rodbinska tragedija ameriškega novinarja

Kakor smo že poročali, se je pričela te dni pred newyorškim sodiščem senzacionalna razprava proti soprogi enega najuglednejših sportnih referentov Snyderja in njenemu ljubčku Grayu. Snyderja je na bestialen način umorila njegova žena. Pri umoru ji je pomagal Gray. Oba sta iz odlične newyorške družbe in zato vzbujata proces temveč zanimanje.

Sodna preiskava je spravila na dan pretresljive podrobnosti. Puritanska družba, v kateri je Snyderjeva občevala, se je zgrozila, ko je izvedela za ta zločin. Gray je soudeležbo pri umoru skesano priznal in se vedel med zaslišanjem zelo skromno. Njegova ljubica je pa podivjala, čim je izvedela, da je Grey vse priznal. Kazala ni nobenega kesanja, pač pa je kričala in razgrajala tako, da so jo morali več ur miriti. Gray je pri zaslišanju zvalil krivdo na svojo ljubico. Izpovedal je, da je Snyderjeva, ki jo je strastno ljubil, sčasoma popolnoma zasužnjila. Vse, kar je zahtevala od njega, ji je izpolnil. Že pred leti ga je nagovarjala, naj odstrani njenega moža in sama je baje sedemkrat poskušala moža umoriti. Nekoč ga je hotela spraviti s sveta s strupom, drugič s plodom. Vsi poskusi so se izjalovili. Tudi zadnji načrt, ki je postal novinarju usoden, je zasnovala nezvesta žena.

Na umor sta se pripravljala v stanovanju ženske matere, kjer sta se v ta namen često shajala. Ko je odšla Snyderjeva nekega večera na zabavo, je moral Gray čakati v sosedni hiši in piti žganje, da bi mu roka pri umoru ne omahnila. Končno sta se zakonca Snyder vrnila. Mož je bil precej vinjen. Odšla sta v spalnico, od koder se je Snyderjeva čez pol ure neopažena napotila k svojemu ljubčku. Objela ga je in poljubila rekoč: — Zdal ali nikoli! Je že zaspal. Spi zelo trdno. Pojdi! Danes je treba to izvršiti! Gray je nekaj časa kolebal, toda brezsrčna žena ga je porinila k vratom z grožnjo, da obvesti o ljubavnem razmerju moža, ako se takoj ne odloči. Tako ga je siloma privlekla do spalnice, kjer je nič hudega sluteč mož mirno spal. Pri pogledu na spečo žrtev se je v Grayevem srcu zopet oglašalo sočutje. Hotel je vrniti ljubici dano besedo, toda ona ga je tako demonso pogledala, da se ni mogel več upirati. V nekaki čudni omotici je začel udrihati spečega moža s kosom železa po glavi. Po prvem udarcu je planil Snyder pokonci in zgrabil Graya za vrat. Gray je ves prestrašen odskočil in vrgel morilno orodje proč. Isti hip je priskočila zverinska žena, pobrala kos železa in udrihala moža po glavi dotle, da se je onesvestil. Nato mu je ovila okrog vratu žico in jo tako tesno zategnila, da se je smrtno ranjeni mož zadušil. Nato sta morila počakala nekaj časa pri postelji, da se prepričata, da je žrtev mrtva. Končno sta odšla v materino stanovanje, kjer sta do ranega jutra pila žganje.

Mož, ki je usmrtil 364 ljudi

M iserskem departementu v Franciji živi že od konca svetovne vojne neki Armenec, ki se podpisuje kot N. kran-Manghikian. Ljudi se izogiblje, ker so začeli prebivalci dotičnega kraja kmalu po njegovem prihodu šušljati, da je zelo surov in da ima na vesti več težkih zločinov. Nobena gospodinja ali služkinja ni dolgo vzdržala pri njem. Pred petimi leti mu je žena ušla in moral je najeti po vrsti več služkinj, ki pa niso dolgo ostale pri njem. Ker je pretepal tudi svojo 7letno hčerko, so ga ljudje ovadili in tako je prišel pred policijskega komisarja, kjer je izpovedal zelo zanimive podrobnosti iz svojega življenja.

Pri pregledu njegovih dokumentov se je izkazalo, da je opravljal v Rusiji delj časa krvniške posle in da ima potrdilo nekega generala, da je od 5. junija 1917. do 24. decembra 1918. uspešno odpravil na oni svet 364 obsojenec. V potrdilu je rečeno, da je N. kran-Manghikian zelo spreten rabelj. Policijskemu komisarju je izjavil, da smatra generalovo izpričevalo za nekaj talisman, ki mu prinaša srečo. — Sploh se je vedel zelo sumljivo in policija je mislila, da ima opraviti z norcem. Pripovedoval je tudi, da mu žena ni pobegnila v Anglijo, marveč da jo je umoril. Policija je uvedla takoj preiskavo in ugotovila, da je govoril Armenec resnico. Zdal se je zavzelo za to zadevo sodišče. Originalnega Armenca pošljejo najbrž v norišnico.

Napisi na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Roman turške princeze

Budimpešta ima novo senzacijo. Neki Adam P. ian se je seznanil nedavno z ločeno turško princezo Medzido in je pisal njene spomine. Zaljubljenca sta hotela izdati knjigo pod naslovom »Hrepenenje in trpljenje rod pajčolanom vzhoda«, da bi si gmotno nekoli opomogla. Komaj je pa knjiga izšla, se je zgasil na policiji ločeni princen moč, turški princ Abdul Kadir ter ovdal Persiana in princenjo radi za namovanja. Prvih in prilastitve »uiga imena. V ovdabi princ izjavlja da n' gova ločena žena nima pravice nositi naslova princeze, ker je ločena. Izdal je tudi rodbinsko tajnost, da je namreč bivša njegova žena hčerka neke služkinje in vojaškega peka in la se je nisala kot dekle »Medzidi« A. Šeif. V knjigi, ki jo je sviasal njen ljubček, so nekatere neresnične navdobe o umrlem sultanu Abdul Hamidu.

Persian se je strastno zaljubil v mlado Medzido, dasi je oženjen ter si je hotel v obupu končati življenje. Samomor se mu pa ni posrečil. V sredo dopoldne so ga posetili v sanatoriju novinarji. Izjavil jim je, da so ga gnale v smrt težke gnotne razmere in gonja, ki so jo začeli proti njemu od vseh strani. Persian je bil v kabinetu grofa Karolya vladni komisar za verske zadeve in kot tak je igral važno vlogo tudi v znani aferi s ponarejanjem francoskih bankovcev. Njegovo ime je prišlo v javnost zlasti ko je poletel z letalom v Carigrad, da bi se pogajal s profesorjem Meszarosom, ki je bil glavni iniciator ponarejanja češkoslovaških kron in francoskih frankov.

Žrtev kokaina

Pred berlinskim sodiščem se je te dni obravnaval epilog tragične smrti slovite berlinske krasotice in igralk Marjete Wolf. Smrt Marjete Wolf je bila zagonetna, zavita v tajnostveno kopreno.

Lani so jo našli mrtvo v njeni kopalnici, plinova cev je bila odprta... Sprva je prevladovalo mnenje, da si je plesalka končala življenje, potek preiskave je pa pokazal, da je postala žrtev demona — kokaina. Wolfova je bila namreč strastno udana kokainu, ki je nekoč oboževano krasotico tekom kratke dobe duševno in telesno strl ter indirektno povzročil njeno predčasno smrt. Wolfova je namreč tik pred vstopom v kopalnico zavžila večjo količino kokaina, ki jo je popolnoma omamila in posledica je bila, da je pozabila zapreti plinovo cev, kar je povzročilo njeno smrt.

L. 1920 je bila umetnica na višku svoje slave, oboževana in občudovana krasotica. Tei kulminaciji je sledila nepričakovana propast. Wolfova je pričela telesno in duševno propadati, zamarjala je samo sebe. Vzrok njenega rapidnega propadanja je javnost kmalu odkrila. Bil je kokain. Umetnica je to sicer skušala prikriti, uspelo pa ji ni. Nasprotno so njeni številni čestitci in prijatelji odkrili osebo, ki jo je zavajala k vživanju strupa ter ji ga dobavljala.

Bil je lekarnar Friderik Fischer. Mož je potom pisem pošiljal vsak teden gotove količine kokaina Wolfovi, posluževal pa se je tudi raznih trikov. Če ni šlo zlepa, je bil tudi nasilen in je neženirano vdrl v stanovanje Wolfove, ki je bila v ostalem popolnoma v oblasti demonskega strupa.

Te dni je bil Fischer na obtožni klopi. Državno pravdnštvo ga je obtožilo, da je skrivaj smrti Marjete Wolf. Fischer je bil obsojen na 4 mesece ječe, kljub temu, da je trdovratno zankal krivdo.

Restavracija katedrale v Reimsu

Med svetovno vojno so Nemci obstreljevali in skoraj popolnoma uničili katedralo v Reimsu. Katedrala je bila ena najlepših zgodovinskih stavb v Franciji in je štela med najkrasnejše cerkve na svetu.

Takoj po vojni je vznikla misel, da se krasno zgodovinsko stavbo restavrira in obrani potomcem. V Franciji so uvedli obširno nabiralno akcijo, ki je lepo uspela, v polni meri pa se je odzvalo tudi inozemstvo, zlasti Anglija in Amerika. Do sedaj je bilo zbranih že nad 100.000 funtov (okoli 28 milijonov dinarjev). Z restavracijo katedrale, ki je bila zidana v gotskem slogu, so že pričeli, vendar pa doslej n'brani zneski ne krijejo izdatkov.

Kakor javljajo francoski listi, se bo na dan vnebohoda pri treh stranskih oltarjih darovala služba božja. Prisostvovali ji bodo Herriot, ves diplomatski zbor in Rockefellerjev odbor, čigar inicijativi se je v glavnem zahvaliti za restavracijo katedrale.

× Zarubljani sloni. Na Dunaju gostuje cirkus »Krone«, eno največjih potujočih komedijantskih podjetij na svetu. V cirkusu so se pred dnevi pojavili finančni organi in zarubili 24 slonov. Podjetje bi namreč moralo naknadno deplačati davčni oblasti 17 tisoč 600 šillingov (186.200 Din), čemur pa se je ravnatelj uprl. Kako bo končal ta spor, še ni znano.

Humoristični kotichek

Dolžniki.

— Kolikokrat pa naj še zamaž pri dem radi teh par sto dinarjev, ki mi jih dolgujete že celo večnost. Določite vendar enkrat sami dan, kdaj naj pridem!

— Kdaj pa bi vam bilo najljubše? — V nedeljo.

— No, meni je tudi prav, torej pridite vsako nedeljo...

Pretežko vprašanje.

Inspekcija v šoli. Učitelj stavi učenecm vprašanje:

— No, Janez, povej, kdo je tvoj oče?

Janezek molči. Nadzornik vidi, da ne ve odgovora in naroči učitelju:

— Dajte fantu kako lažje vprašanje.

Ljubosumnost.

Gospod Ljubimkovič je spotoma zbolel in brzojavi svoji boljši polovici: Ležim z angino v postelji. Ne morem priti.

Gospa Ljubimkovič je brzojavko slabo razumela in mu je odgovorila: Vrži to žensko takoj ven in pridí nemužoma domov!

Dobro zavrnili.

V Ljubljani znani Varaždinec se je te dni vrnil s Sv. Katarine. Prijatelj v gostilni ga je hotel malo potegniti in ga je dražil:

— O, saj vemo, po kaj hodiš k Sv. Katarini. Po pamet!

— Res je, po pamet sem hodil. Če bi rabil neumnost, bi prišel kar k tebi!

Cepljenje nič ne pomaga.

Na vasi so razpravljali o cepljenju otrok proti kozam itd. Eni so hvalili, drugi grajali. Končno pa se oglašila priletna žena in se odreže:

— Jaz pa pravim, da nič ne pomaga. Poglejte: Moje hčerke sinček je teden dni potem, ko je bil cepljen, padel skozi okno tretjega nadstropja in je bil takoj mrtev.

Dobro zadel.

Janez je bil prvič v zvezdarni. Baš ko je neki profesor uravnaval dalinogled, je zapazil Janez utrinek. Ves presenečen je vzkliknil:

— Saprami, na tako daljavo, pa ti tako dobro zadene!

Nov poklic.

— Kje pa je vaš bivši kompartijon. Saj ga ni nič več videti!

— Veste, on je odprl banko...

— Tako? S čim vendar, ko pa je bil že prej čisto skrahiran.

— Z dletom...

Pri meni ne...

Profesor matematike na liceju opazi, da učenke med njegovim »zanimivim« predavanjem po vrsti dremlejo. Razdražen jih začne oštevati:

— Spite lahko pri komur hočete in s komur hočete, ampak pri meni ne boste spale!

Ni vpe-eno.

Mladi parček vpraša v gozdu kmetiča, kako daleč je še do prihodnje vasi.

— Ja, veste, to ni vse eno. Če ste poročen, pridete v pol ure, če pa še niste, pa rabite dve uri.

DANES!

Elitni kino Matica.

STANLEY

Senzacionalni velefilm posnet v srcu Afrike

Elitni kino Matica.

DANES!

Izpred sodišča

PREMOGARICA MICA.

Mica iz Vodmata si je izbrala nov poklic. Dekle, ki je bilo brez službe, je postala premozarica. Vsak dan je pogumno korakala z nahrbtnikom na glavni kolodvor in odnesla več kilogramov premoga. Vsega je Mica odnesla okoli 320 kil. Ko se je tako-le na svoj novi poklic komaj malo navadila, ga je morala opustiti. Hodila je kakih 14 dni na kolodvor, a potem je zšla na stražnico, kjer so ji poštno izprašali vest.

Sedela bo teden dni.

NA BATINE JE ČAKAL.

Nekoga marnege večera je sedel Matevž, gorenski delavec, za Savo na hodniku, ki so bili naloženi za cesto.

Tedaj sta prišla iz bližnje gostilne dva kmeta Janez in Matija in zagledala Matevža, ki je, naslonjen na debel tram, smrčal kakor bi trske žagal.

Pa se je oglašil Matija: »Ti Janez, nabavila si kamenja, poglej ga, vzdravniva ga!»

Tedaj se je Matevž predramil in urno skočil k Matiji: »Pa se dajmo! In že je brnela po Matijevem hrbtu Matevževa palica. In tako se je moral Matija, ki je hotel napadati, sam braniti. Branil se je pa pošteno. Potegnil je iz žepa nož in začel z njim mahati po Matevžu, ki je dobil par poštenih sunkov v prsa. Matija je obsojen radi tega, ker je prekorajčil mejo silobrana, na 14 dni težke ječe.

NATAKARICO JE PRETEPAL.

Pri »Štefanu« toči sladko kapljico natakara Pavla. Prijazna je in uslužna, a vendar se je zamerila delavcu Francejnu. Leto je prišel namreč pred par tedni tja v gostilno in zahteval pijačo. Pavla je videla, da je Francej posteno naložen; zato mu ni hotela dati nobene pjače. Fant je zrastle in jel Pavlo oštevati. Ker pa kljub temu ni nič opravil, je pritisnil ubogi Pavil od vsake strani po eno krepko zausnico, da se je srotla naenkrat zredila v obe lici — zatekla so ji namreč.

Naznanila je nevljudnega Franceja in zdaj se bo pač streznil, saj bo sedel 48 ur; za zdravnika bo šel 120 Din, a Pavli 300 Din za bolečine, če jih bo sploh kdaj mogla pri njem dobiti.

RACUN JE SALDIRAL.

V ljubljanski okolici toči vino oštr Lojze. Dobavlja mu ga trgovec Jernej.

Zadnjega računa pa Lojze ni plačal, a tudi Jernej ga ni saldiral. Pa vendar je bil saldiran za 3400 Din. Jernej je to stvar ovadil.

Lojze pravi, da je plačal račun, a podpisal ga je morda kak otrok, ko je račun ležal na mizi. Izvedenec pa je ugotovil, da je podpis Lojzetov in mož, ki ni bil še nikoli kaznovan, bo sedel 3 tedne v ječi.

Sedem tednov v Franciji

Učenje in potovanje.

Henri Goy, direktor du Bureau des Renseignements scientifiques de l'Université de Paris je naprosil našo redakcijo, naj objavi sledeči članek:

Na Sorboni je za časa počitnic 1927 organiziran kompletan tečaj francoskega jezika. Obsega dve perijodi:

Od 10. julija do 7. avgusta, trajajoč štiri tedne in bolj pripravljalnega značaja. Učni red obsega dopolne eno uro poučevanja fonetike in eno uro praktične francoščine (branje, gramatika, konverzacija, kompozicija). Popoldne izleti po Parizu, v skupinah pod vodstvom profesorjev.

Od 7. do 14. avgusta, nadaljevalni tečaj, obsegajoč 36 predavanj o aktualnih vprašanjih literature, politike, umetnosti in gospodarstva. Prvih pet tednov se vrše izlet vsak četrtek in vsako nedeljo, od 14. do 21. avgusta pa izleti v znamenite pokrajine: Haute-Seine, Norvan, Bourgoigne.

Vodstvo tečajev je prevzel G. Henri Goy, Directeur du Bureau des Renseignements scientifiques de l'Université de Paris (Sorbonne Paris), že poznan v inozemstvu kot organizator des Cours de Civilisation française. Na njega n'je ob obrnejo tudi vsi, ki se žele udeležiti počitniških tečajev.

Bodočnost našega zračnega prometa

Nekaj splošnega o avijatiki. — Kakšne zračne zveze se nam obetajo. — Kako bomo letali.

Zračni promet v naši državi postaja po iniciativnosti Društva za zračno plovbo vedno aktualnejša zadeva. Za pregled bodoče naše civilne zračne službe posnemamo po »Politiki« naslednja informativna izvajanja izpod peresa strokovnjaka Sv. Hodjara.

Kakor se železniške proge in ceste gradijo po določenem načrtu, ravno tako je treba pred upravo zračnih linij med posameznimi mesti točno določiti pravice in mreže, koder se bodo posamezne linije raztezale. Preden razložimo načrt našega bodočega zračnega prometa, naj se v glavnih potezih dotaknemo dveh stvari, ki sta za zračno zvezo neobhodno potrebni. A to so letališča in letala.

Kakšna so letališča?

Obstojajo trije različni tipi aerodromov: zračna pristanišča, zračne stanice in pomožne stanice. Skupni pogoji teh letališč so: da se nahajajo v bližini železniške proge ali dobre ceste, da niso preveč oddaljeni od naseljenega kraja, kateremu služijo — kvečjemu 5 do 10 km — in končno, da iznašajo njihove minimalne dimenzije v vseh pravcih vsaj 500 m, dočim so za večja prometna središča potrebne dimenzije od 1000 do 1500 m.

Zračna pristanišča so največji in najmodernejše opremljeni aerodromi. To so navadno istočne in zaključne točke glavnih zračnih linij. Ta letališča so opremljena s potrebnimi pisarnami za upravljanje linije, s carinarnico, meteorološko stanicjo, radio-telegrafijo in tehnično delavnicjo. Vse instalacije morajo biti zgrajene tako, da se na lahek in nagen način povečajo in razširijo. Ker bo predvsem Beograd iztočna in zaključna točka glavnih domačih kakor tudi mednarodnih linij, je potrebno, da se aerodrom v Bezanju pretvori čimprej v zračno pristanišče. Nato pa bi se istotako pretvrdila tudi letališča v Zagrebu, Ljubljani, Skoplju in Splitu.

Zračne stanice so opremljene samo z najpotrebnejšim materialom. To so prehodne postaje na domačih in mednarodnih linijah. Ako se nahajajo na meji, se imenujejo granični aerodromi. Pri nas bi izvenjsi pet omenjenih aerodromov bila vsa ostala letališča zračne stanice.

Pomožni aerodromi so namenjeni samo za prisiljeno pristajanje v slučaju defekta.

Opremljeni morajo biti s telefonsko zvezo z bližnjo zračno stanicjo ali pristaniščem, imeti morajo delavnico za manjša popravila, cisterno za bencin ter zaklonišče za potnike. Predvidevati je treba take pomožne aerodrome na dolgih linijah.

Izgraditev in vzdrževanje vseh aerodromov stane mnogo, zato jih vse države večinoma držijo v lastni režiji. Naše Društvo za zračni promet vsaj prva leta ne bo imelo potrebe baviti se z vprašanjem organiziranja letališč, ker imajo k sreči naša največja gospodarska središča, ki bodo vezana z zračnimi linijami, že zdaj dobro organizirana državna letališča. Izvzet je edino Split, ki bo s podporo svoje oblastne skupščine, občine, vseh gospodarskih korporacij in meščanstva moral čimprej pripraviti aerodrom v svoji bližini.

Potniška letala.

Letala za zračni promet morajo ustrezati štirim glavnim pogojem: štednja, brzina, sigurnost in udobnost.

Vsak transportni avijon mora biti ekonomičen. Ekonomija se doseže s čim boljše nabavo aparata in zmanjševanjem eksploatacijskih stroškov. Ekonomija v ceni aparata se doseže že s tem, da se nabavi prvovrstni tip, ki trajajo dlje in so odpornejši. V njih se namestijo najboljši piloti, ker je življenje aparata v tesni zvezi z dobrim upravljanjem. Štednja v eksploataciji je štednja v porabi bencina, a ta je v razmerju z močjo motorja in potemtakem tudi z brzino aparata. Tam, kjer ne igra vloge, ako letiš s 140 ali s 180 do 200 km na uro, je treba uvesti aparate z manjšo konjsko silo, s čimer se znatno prihrani stroški za bencin. Tako n. pr. za zvezo med Beogradom in Podgorico ne bilo bi ravno ogromne važnosti, ali dosepeš tja v poldrugi uri z brzino 180 km ali pa v dveh urah s 135 km na uro, ker se z vzemi mogočimi prometnimi sredstvi voziš tri dni. Pač pa je treba upoštevati zvezo od Ljubljane preko Zagreba, Beograda in Niša do Skoplja. Na tej liniji, ki je mednarodna, bo treba uvesti letala s čim večjo konjsko silo. V splošnem pa so sedanje stanju letalstva ne bo treba uporabljati letal z večjo brzino od 135 do 145 km. razen morda, kjer bodo posebne potrebe to izrecno zahtevale.

Sigurnost se doseže s točnim nadzorovanjem motorja in v obče vsega, kar bi lahko povzročalo nepravilno funkcioniranje zračne linije. Avijoni morajo biti konstruirani z vrlo veliko horizontalno stabilnostjo, četudi na škodo brzine. Padec mora biti nemogoč celo tedaj, ako bi ga pilot sam hotel povzročiti. Radi večje sigurnosti morajo biti potniki čimdalje od letalovega ključa in po možnosti daleč stran od motorja.

Glede udobnosti je treba predvsem upoštevati, da želijo potniki čim bolj razgled z letala. To pa je odvisno od položaja oken in v obče od oblike celega aparata. Enokrilna letala so v tem pogledu mnogo boljše od dvokrilnih.

Naše zračne linije.

Imeli bomo mednarodne in domače zračne linije. Domače bi se lahko razdelile na glavne in postranske. Radi unifikacije bo treba stremeti, da bodo mednarodne in glavne domače linije deservirane s istim tipom aparatur. Sporedne ali lokalne linije bodo vezale mesta, kjer ni vojnih, temveč samo civilna letališča, zgrajena od meščanov samih. Ta letališča bodo radi štednje lahko dovolj primitivno opremljena in na njih bodo pristajali specialni, za takšne prilike zgrajeni avijoni, katerih brzina ne bo presegala 140 km na uro, vendar pa njihov komfort in sigurnost v ničemer ne bosta zaostajala za letali mednarodnih in glavnih linij.

Mednarodne linije se bodo na petih mestih vezale z našo domačo glavno arterijo in sicer: v Ljubljani s Trstom in Monakovim, v Zagrebu z Dunajem, v Beogradu z Budimpešto in Bukarešto (zveza že obstaja), v Nišu s Sofijo in Carigradom ter v Skoplju s Tirano in Solunom (Atenami).

Na ta način bo naša glavna arterija Ljubljana - Zagreb - Beograd - Niš - Skopje vezala vso zapadno in srednjo Evropo: preko Sofije in Carigrada z Malo Azijo, Irldjo in Indokino, a preko Soluna z Grčijo in Egiptom. To bi bila najbolj ekonomična in najhitrejša linija. In mi smo prepričani, da bi Francija, Nemčija, Grčija, Bolgarija in tudi druge države zapadne in srednje Evrope smatrale za najumestnejše, da svoj promet zvežejo s to linijo. Da jih pritegnemo, moramo ustvariti vse pogoje za dober, reden in udoben zračni promet preko našega ozemlja in da jim s pogodbenimi zagotovili vse mogoče ugodnosti.

Jedro domačih linij bi tvorili trikotnik Zagreb - Beograd - Skopje in zato bi bilo treba pristopiti k otvoritvi ne samo linije Beograd - Zagreb, marveč tudi Beograd - Skopje in sicer še letos. V teh treh centrih že imamo gotove, dobro organizirane aerodrome. Edino, kar potrebujemo, je zadostno število letal, ki bi opravljala redni zračni promet. Drugo pomlad bi se podali-

šala linija od Zagreba do Ljubljane, zvežalo bi se Skopje z Zagrebom preko Sarajeva, a tudi Beograd s Sarajevom. Ta linija bi se podaljšala do Splita, čim si Split uredi primerno letališče, ki bo odgovarjalo zvežam iz notranjosti države, obenem pa tvorilo središče hidroavionske plovbe, ki bo vezala vsa naša jadranska pristanišča. Na te glavne linije se lahko navežajo vse mogoče lokalne linije, kar bo pač odvisno od želje in aktivnosti posameznih krajev.

Kako dolgo bo trajal polet iz Ljubljane širom države?

Ako vzamemo, da bodo letala na glavnih linijah hitela z brzino 180 km na uro, na lokalnih pa 140 km, tedaj bodo posamezna mesta v naši državi oddaljena takole: Iz Ljubljane boš letel do Zagreba 35 minut, a do Beograda 2 uri 35 minut. Od Beograda odrineš dalje v Skopje, kamor prideš v 1 uri 50 minut. Skupno torej od Ljubljane do Skoplja 4 ure 35 minut zračne vožnje. Do Splita poletiš iz Ljubljane preko Zagreba točno v dveh urah, do Sarajeva pa bo trajala vožnja ravno 10 minut več...

Gospodarstvo

—g Oslješka zbornica in gospodarski svet. Uprava oslješke zbornice je poslala s svoje plemarne seje trgovinskemu ministru brzojavko, v kateri opozarja vlado, da je glede na obupno stanje naše industrije, trgovine in obrti nujno potrebno sklicanje gospodarskega sveta, v katerem bi bile zastopane vse gospodarske korporacije.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema od 17. maja t. l. ponudbe glede dobave železnih plošč, 900 komadov krtič (ribarice), 900 komadov sarkovih metel, 3000 komadov brezovih metel brez države, 500 komadov volčkov za acetienske gorilce ter glede dobave raznega materiala. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije.

—g Krediti za pogozdovanje. Minister za šume in rudnike je odobril iz novega proračuna 440.000 Din za pogozdovanje golihav ter 820.000 Din za vzdrževanje drevnin. Za pogozdovanje v Bosni in Hercegovini je določeno 2.600.000 Din. Občini mesta Hvara je dalo ministarstvo za pospeševanje nasadov 280.000 Din.

—g Seja tarifnega odbora odgodena. Seja tarifnega odbora, ki je bila določena za 15. t. m., je odložena, ker se udeležujejo nekateri člani mednarodne gospodarske konference v Ženevi o odnosu trgovinskih pogajanj s tujimi državami. Seja je odgodena za nedoločen čas.

—g Podružnica Obrtne banke v Sarajevu. Sarajevska trgovsko-obrtniška zbornica je sklicala te dni sejo predstavnikov obrtni-

ške organizacije, na kateri je bila izvoljena začasna uprava podružnice Obrtne banke. —g Zagrebški veleesej. Dosedanji poset letošnjega zagrebškega veleesejma kaže, da bo njegov uspeh zelo zadovoljiv. Razstavljali so zadovoljni, ker je bilo sklenjenih že mnogo večjih kupčij. Največje zanimanje kažejo trgovci za avtomobile in poljedelske stroje. Poset zunanjih interesov je zadnje dni močno narasel. Največ jih je bilo iz Slovenije in Srbije, pa tudi iz Hrvatske in Slavonije. Včeraj je posetil veleesejem načelnik trgovinskega ministrstva David Korenić. Veleesejem si ogledajo korporativno tudi udeleženci kongresa jugoslovenskih mest.

Stanje narodne banke

dne 30. aprila 1927.

RAZLIKA V PRIMERI S STANJEM 22. aprila 1927.	
AKTIVA:	
Kovinska podlaga	395.9 ± 3.1
posojila	1303.3
račun za odkup kronskih novčanov	1114.1
račun začasne razmenjave	321.3
državni dolgovi	2966.3
vrednost državnih domen	2138.3
saldo raznih računov	459.1 — 19.0
Skupaj	8698.8

PASIVA:	
Od glavnice izplačano	30.0
rezervni fond	9.7
novčanice v obtoku	5434.4 ± 21.4
državni račun začasne razmenjave	321.3
državne terjatve po raznih računih	66.8 — 57.2
razne obveznosti	614.9 ± 20.4
državne terjatve za zastavljene domene	2138.3
azijo za kupovanje zlata	83.0
Skupaj	8698.8

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanice se je zvišal od zadnjega izkaza za 21.400.000 Din.

Hugo Lago:

Usoda

Dogodek je bil važen za celo rodino. Lina Vignoli se je imela odločiti, s kom da se poroči. V glavnem je bilo celo veliko število kandidatov skrženo na dve imeni: na grofa Ariga Arigi in na pesnika Alberta Alberti.

»Kar se mene tiče«, je govorila Linina mati, »mi Alberto Alberti izvanredno ugaja. Ko pride on v hišo, kakor da je prišla pomlad. Ali grof Arigo Arigi je grof, ima grad, avto... hčerka, svetujem ti, da stvar dobro premisliš.«

Ko je mama odšla, se je stara služabnica Marija vsa razburila: »Gospodična Lina, kakšen grof! Tega starega strašila še jaz bi ne vzela, kakor sem stara in grda!«

»Marta, prepovem vam govoriti na takšen način o človeku, ki postane lahko moj mož.«

»Lahko postane, ali jaz ne bom služila več pri vas. Ne morem trpeti tega starega, namazanega vraga!«

»Ti imaš rajše Alberta, ker ti želi vedno dober dan.«

»Ni tako!« je ugovarjala služabnica. »Alberto Alberti je tako priazen, tako mlad, on vas gleda s tako toplim pogledom, da se tudi meni topi srce. Vidi se jasno, da bi bil poleg vas neskočno srečen, da bi...«

»Marta dovoli. Naibžve vas je plačal, da boste njegov advokat!«

Ko je Marta vsa jezna odšla, se je vrgla Lina Vignoli na divan in začela v duhu primerjati, ne Alberta in ne Ariga, ampak ono, kar bi oba prinesla. In ugotovila je, da ji Alberto, poleg nekoliko zvezkov izvanrednih pesmi, katerim se divi cela Italija, prinese stanovanje v četrtem nadstropju. Tudi Alberto pride v družbo, spoštovan je, povsod ga vabijo, ali kakšno korist naj ima od tega, ko bi se morala kazati vedno v isti obleki. Arigo Arigi pa, on je grof! Zares, njegovi palači se ne more ničesar očitati. Potem denar... ima ga toliko kolikor nima niti las na glavi...

»Vendar se je težko odločiti!« je rekla skoro glasno. Ali ni imela časa, da še o tem razmislija, ker je planila v sobo kakor veter niena intimna prijateljica Ana.

»Prišla bi že prej, ali srečal me je Alberto Alberti. Oh, kakšen človek je to!« je začela Ana oduševati.

»Glej, da se nisi zaljubila v njega!« jo je pretrgala Lina z zasmehom.

»O prav gotovo bi se bila zaljubila v tebe, ali on te ima tako rad in tvoje ime mu neprestano žubori iz ust. On ti neomajno zaupa in veruje, da tudi ti njega tako vroče liubiš.«

»V tem se ne moti, on je krasen deček in jaz ga res ljubim, bolni nego vsakega drugega moškega.«

»Da bi vedela, kako se bo Alberto veselil, ko to izve. On mi je že toliko pripovedoval o vašini bodoči hišici.«

»Najini bodoči hišici? Kdo pa ti ti pravi, da bom imela skupno hišico z njim?«

»Ti ga vendar liubiš in on tebe: v dva bosta mož in žena.«

»O, zato pa se nisem še odločila. Pogledaj o tem neprestano razmišljam in se nikakor ne morem odločiti. Alberta imam rada, ali pogledaj kaj mi je poslal danes Arigo Arigi.«

Lina je prinesla dragoceno ogrlico in jo obesila okrog vratu. Bila je tako krasna, da se je tudi Ana čudila.

»K beli obleki bo še bolj pristojala. Ko pa se prikažem v družbi, bodo govorili o tej ogrlici še bolj nego o Albertovih pesmih!«

»Kaj si se torej odločila, da vzameš grofa Ariga Arigi?«

»Kaj še! Težko se je odločiti. Najbolje bi bilo, da bi bil Alberto grof Arigo; potem ne bi imela kaj razmišljati. Ali pa da bi srečala Alberta kot vdova Lina Arizi.«

Obe sta za nekaj časa umolknili, potem je Lina nenadoma skočila na noge.

»Ana, usoda naj odloči. Nočem, da mi pozneje očitate, da so me vodili samo materialistični razlogi. Pogledaj, napisala bom na en listek Alberto Alberti, na drugi pa Arigo Arigi. Listke zavijem, ti jih pomešaš v klobuku in jaz izvem čenega.«

Ljubavna loterija je bila brzo gotova. Z resnim in svečanim obrazom je segla Lina Vignoli z roko v Anin klobuček. Izvlekla je listek in ga polagoma razvila.

»Poglej Ana: usoda, usoda je povedala svoje.«

Ana je vzela listek in ga z žalostjo prečitala: grof Arigo Arigi. Ali Ana ni

imela časa, da bi kaj rekla, ker je tisti hip stopila v salon Marta in javila Lini, da je grof Arigo Arigi poslal velik šopek cvetlic in en zavoj.

»Da vidim,« in Lina je hitela iz salona, za njo pa Marta.

»Siromak Alberto Alberti!« mislila je sama pri sebi Ana.

»Moram mu povedati, da je bila proti njemu sama usoda. On pozna Linino pisavo; ponese mu ta dva osodopolna listka.«

In Ana je vzela prvi listek, na katerem je bilo napisano grofovo ime, potem drugi, ki je bil še zvit. Ne vedoči niti sama zakaj, je razvila Ana polagoma tudi drugi listek. Razvila je in razrožala oči... Ker na drugem listku je bilo napisano z Linino pisavo: »Grof Arigo Arigi.«

Ko se je vrnila Lina v salon, Ana še vedno ni mogla priti k sebi.

»Ana, vidim, da ti je zelo žal, da Alberto danes osoda ni bila naklonjena. Lepo je to od tebe in da te potolažim, ti povem in to lahko tudi njemu poveš, da bom, kadar postanem grofica Arigo, njemu bolj milostna in bolj naklonjena nego mu je bila zdaj usoda.«

Originalne potrebščine za Opalograph.

POSJOJILNICA v LOGATCU, r. z. z o. p.

Vabilo

rednemu občnemu zboru

dne 22. maja 1927. ob 14. uri v posojilnični pisarni v Dol. Logatcu:

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorsiva in predlog o razdelitvi dobička
3. Odobrenje računa za leto 1926.
4. Sklepanje o valorizaciji.
5. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
6. Nasveti in predlogi zadružnikov.

Ravnateljstvo.

Čista bilanca dne 31. decembra 1926.

Aktiva.			Pasiva.		
1	Gotovina v blagajni	86.788	23	Zadružni deleži	14.375
2	Tekoči račun zadružnikov	2.520.387	80	Dividenda zadružnih deležev	3.421
3	Posojila	1.965.042	40	Hranilne vloge	5.418.225
4	Obresti posojil	84.232	07	Predplačane obresti posojil	7.574
5	Troški posojil	24.044	15	Rezervna fonda	277.815
6	Denarni zavodi	932.880	71	Dobiček v l. 1926.	64.055
7	Vrednostni papirji	29.651			
8	Inventar	12.626	09		
9	Posestko	129.814	04		
		5.785.866	49		5.785.466

reservni in fixni in druge potrebščine. Originalni barve in matrice za Gestetner Cyklostil

Lud. Baraga Selenburgova 6

Prodaj dve spalnici (masivni) — Henrik Bitenc, Vižmarje 77 pri Ljubljani.

Premog, drva, ogelje. — Pogačnik, Borhoričeva 5. Telefon 2059. 1131

Šivalni stroj za krojače, popolnoma nov, fin in nekaj starih in srebrnih predmetov — vse pod ceno — naprodaj. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1130

Omare za led vsakovrstne — naprodaj. Izvršim jih tudi po posebnem naročilu kupca. — S. Praprotnik, Jenkova 7. 1143

Dekle staro 18 let, ki zna tudi kuhati, se sprejme k mali družini. — Ponudbe pod »Dekle/1140« na upravo »Slov. Naroda«. 1145

Birmansko botrico iščem za svojo 17letno hčerko radi pomanjkanja znanja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1102

Dve prazni stanovanji obstoječi vsaka iz ene predsobe, dveh sob, ene kuhinje, kopalnice, sobe za služkinjo, jedilne šrambe in ostalih prtilik — je oddati eno s 1. junijem in drugo s 1. avgustom t. l. v novi palači Vojkove posejilnice na Mikločičevi cesti. — Tozadevna pojasnila da je ravnateljstvo Vojkove posejilnice. 1145

Iščemo zastopnike (zastopnice) za deželo, katerim se nudi velik zaslužek. Ponudbe na: Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 1095

Razmnoževanje spisov s pisalnimi strojem in spalo grafičarje. — A. Petričič, Sv. Jerneja cesta 2/L 1067

Prodaj gostilno na prometni cesti, dobro ideo, 3 velike sobe za gostilno; dogovor za več let. Prevzame se lahko takoj. — Pristanišče splovov na Savi, Savska cesta št. 90 a, Zagreb. 1136

Kolesarji! Oglejte si zalogo koles, pnevmatike in vseh nadomestnih delov pri trvdki NARDIN IN DRUG. Ljubljana, Poljanska cesta 31. — Kolesarji-sportniki s člansko legitimacijo imajo popust. 1133

Moško kolo dobro ohranjeno — takoj na prodaj. Cena 1200 Din. — Ponudbe pod »Kolo/1138« na upr. »Slov. Naroda«. 1138

Harmonike (Lubasove) na štiri tone, lep glas, v zelo dobrem stanju radi smrti takoj ceno naprodaj. — Ponudbe pod »Harmonika/1139« na upravo »Slovenskega Naroda«. 1139

Premog, drva, koks, ogelje. — ILIRIJA. Kralja Petra trg 8. Telefon 2220. 52/L

Knjigovodja z večletno prakso, starejša mož, več vseh pisarnskih del išče stalno službo pri večjem podjetju. Ponudbe pod »Knjigovodja/1137« na upravo »Slov. Naroda«. 1137

Gospodična nemške narodnosti — išče mesto k otrokom kot vzgojiteljica. — Lia Drobesh, Griže 40. 1099

Šivilja dobro izurjena, gro šivat na dom. — Ponudbe pod »Šivilja 1101« na upravo »Slov. Naroda«. 1101

Sprejem deklet 18 let starih, ki zna nekoliko kuhati in pospravljati. — Ponudbe pod »Pridana/1097« na upravo »Slov. Naroda«. 1097

Enodružinsko hišico (2 sobi, kuhinja), dvorišče, velik vrt, blizu železniške postaje na Stajerskem — radi selitve takoj prodaj. — Ponudbe pod »Stajersko/1079« na upravo »Slov. Naroda«. 1079

Stanovanje 1-2 sob s kuhinjo — išče mladenčevski par v novi ali stari hiši. — Ponudbe pod »Stanovanje/1108« na upravo »Slov. Naroda«. 1108

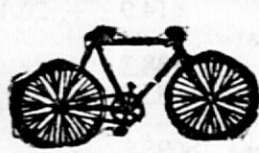
Natečaj za artiljerijsko podčastniško šolo. Oddelek artiljerijske podčastniške šole v Mariboru sprejme 150 gojencev dne 30. septembra t. l. Kandidati naj ne bodo mlajši od 17, ne starejši od 21 let. — Vsa natančnejša obvestila dobe kandidati pri svojih občinah in orožniških postajah ali pri katerikoli najbližji vojni oblasti. 1134

Med. univ.

1129

dr. Živko Lapajne
se je preselil
na PRULE, Sredina 10

Po znizani ceni.

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nameštni deli in pneumatika. Poseben oddelek za popolno popravilo, emajliranje in pariskojizložbi. Prodaja na obroke. — Ceniki franko.

Jribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4 54L

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57
priporoča najboljša
tambure, žice, škole,
partiture i ostale po-
trebščine za
sva glazbala. —
Odklikovan na
pariskojizložbi
Cjenici franko.

Najstarejša slovenska pleskar-
ska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,
Dunajska cesta 15 in Go-
spodarska cesta 2 (dvorišče
kavarne «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev toč-
na, cene zmerno. 78/T

Teod. Korn, Ljubljana,
Poljanska cesta št. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski
in okrasni klepar; instalacije
vodo-dov.

Naprava strelovodov. Kopali-
ške in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine
za firme, barvo, lak in med
vsake velikosti, kakor tudi r-
sod (škaflijo) za konzerve ter
z litografijo. 123/L

L. Mikuš
Ljubljana,
Mestni trg 15

priporoča svojo za-
logo dežnikov in
solčnikov ter spre-
hajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najnovejši opohalni izum
petrolejska plinska svetiljka,
«AIDA» z Amrovo žarnico

200-500
svetl. moči.
Krasna bela luč.
Neznatna po-
raba petroleja
Svetl. kakor
elektrika!
«AIDA»

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
rišč, vrtov itd. «AIDA» je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore. — Zahtevajte prospekt!
Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma

SVARC i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Išče mo zaupne zastopnike —
— Zahtevajte takol prospekt! —

„Posest“

Realitetna pisarna,
družba z o. z.

LJUBLJANA,

Mklošičeva cesta št. 4

proda:
NOVO, vili slično HISO pod
Rožnikom, 600² vrt, dve
stanovanji, Din 110.000.

VILO, enonadstropno, predvoj-
na, lepa stanovanja, velik
vrt, Rožna dolina, 165.000 di-
narjev.

VILO, novozidano, enonad-
stropno, dvostanovanjsko,
velik vrt, pri deželni bolnici,
Din 250.000.

VILO, predvojno dvostano-
vanjsko, velik urejen vrt,
Vodmat, Din 165.000.

VILO, visokoprtilično, enodru-
žinsko, 300 m² vta, Domžale,
Din 75.000.

VILO, enonadstropno, dvori-
šče, vrt, 3 stanovanja, 175.000
dinarjev, Trnovo.

VILO, enonadstropno, 1000 m²
vrt, tristanovanjska, eno
prosto, Rožna dolina, 155 ti-
soč dinarjev.

HISO, tri sobe, pritlikline, 1000
kvadr. m vrt, Trnovo, 80
tisoč dinarjev.

HISO, visokoprtilično, 1500 m²
vrt, blizu klavnice, 75.000
dinarjev.

HISO, trinadstropno, center
mesta, 4 stanovanja po 3 so-
be, 310.000 Din.

HISO, enostanovanjsko, hlev,
velik vrt, ne daleč centra,
Din 60.000.

HISO, vili slično, tri sobe, vrt,
ob Dunajski cesti, Din 95.000.

HISO enonadstropno, več sta-
novanj, blizu klavnice, 125
tisoč dinarjev.

HISO, novozidano, vrt, Spod-
nja šiška, Din 100.000.

HISO, dvodružinsko, sadni in
zelenjadni vrt, lepa solčna
lega, pri bolnici, Din 160.000.

HISO, visokoprtilično, vrt,
Vodmat, Din 110.000.

HISO, enonadstropno, 1400 m²
vrt, Trnovo, Din 160.000.

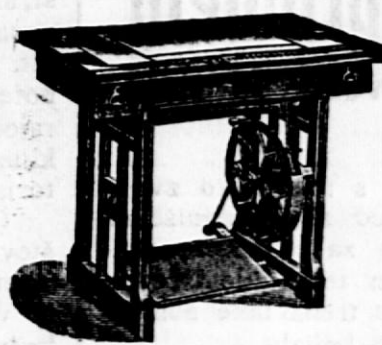
Poleg tega večje število
raznih stanovanjskih, vilskih,
trgovskih in obrtnih objektov,
v mestu, okolici, na deželi,
stavbne parcele v Ljubljani,
kmetijska, gozdna in graščinska
posestva po ugodnih cenah. 1144

ŠTAMPILJE E T I K E T E
ANT. ČERNE
Ljubljana
Kraški trg 10

Prazna sobica
v Rožni dolini se odda gospo-
dični ali gospodu za Din 150
mesečno. — Ponudbe pod «Ci-
sta/1124» na upravo «Sloven-
skega Naroda». 1124

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

JOSIP PETELINCA kolesa in šivalni stroji
znamke GRITZNER, Adler in Phoenix. — Najlepše opreme,
posamezni deli, pneumatika, igle
za vse sisteme — samo v
Ljubljani 57L
blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. —
Najnižje cene. — Tudi na mesečna odplačila.

Senzacijsko! — Prvič v
Ljubljani! — Velezanimivo!

STANLEY
(Pobesneli elementi)

Grandiozno filmsko delo, posneto v
srecu Afrike. — Tisoči senzacij. — Do
skrajnosti napeto. — Borba. — Veli-
kanski požar. — Strahote skrivnostne
kleti. — Levi, tigri, opice, leopardi, slo-
ni, krokodili itd. itd. — Lavina. — Boj
za življenje z deročo reko. — Rešena
en meter pred strahovitim vodopadom.
Sahara in strašni samum. — Trgovina
s sužnji. — Na dirjajočih konjih v 100
metrov globoki prepad (prekrasna sce-
na). — V krempljih okrutne Sultane
itd. itd. — Nagrada za prestane muke,
strah in nevarnosti: — srce polno lju-
bi vi... — Sijajni naravni poeneti. —
Izvrstna igra vseh sodelujočih. — Lepi
igralci. — Velefilm «Stanley» daleč pre-
kaša vse dosedaj v tem pravcu prika-
zano.

Današnje predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Jutri, v nedeljo, predstave ob: 3., pol 5., 6., pol 8., in 9. uri.
Predprodaja vstopnic od 2. ure naprej.

Elitni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Spominjajte se Tabora!

Francoska linija (French Line)

Cie. Gle. Transatlantique **HAVRE-NEWYORK** samo 5 1/2 dni
čez morje —

Dobra hrana in pijača brezplačno.

Cie. Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Trans-
ports Maritimes za severno in južno Ameriko
z ekspres parniki, kateri vozijo vsak teden iz
Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentinijo,
Uruguay, Chile, Avstralijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila daje brezplačno zastopnik
Ivan Kraker, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

Cenovnik brezplačno.

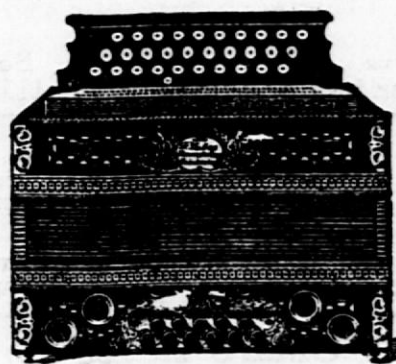

je vendarle

svetovnoslavna

LUBASOVA

Najnovejša klaviatura.
Najboljše glasovne plošče.
Najboljši okovi.
Ponikljano in na roke
slikano.
Najmočnejši glas.

HARMONIKA

Nemški modeli.
Krajski modeli.
Kromatični modeli od 12 do
120 basov
Vseh vrst klavirne har-
monike

Na tisoče zahvalnih pisem Vasilh rojakov iz vseh dežel sveta.

LUBAS & SOHN

Klagenfurt (Celovec)

Austria

Glavni katalog Din 15-

Glavni katalog Din 15-

Zastore, posteljna pregrinjala,
perilo, monograme, obleke i. dr.
veze najfinije in najcenejše
mehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Dalmatinova ulica 13.
Entlanje, ažuriranje, predtis-
kanje ženskih ročnih del za trgo-
vino, šolo in dom.

LOKOMOBILI
MOTORI DIZEL i
SAUGGAS

GATERI PINI & KAY
KOMPL. PILANE
POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI

Braća FISCHER B.
ZAGREB, Pantovčak 1b. 120 1

Telefon **Ivan Zakotnik** Telefon
379 379

mestni tesarski mojster,

— — — LJUBLJANA, Dunajska cesta 46 — — —

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja
za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike. — Stropl,
razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje
itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

PARNA ZAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA.

— — —

„TOBLER“

slovita svetovna tvornica čokolade,
bonbonov in kakao prodaja že v
2000 prodajalnicah v krajevini. Kon-
sumentom je podarila samo v letu dni preko
1200 lepih poklonil-premij. Gener-
zastopstvo in zaloga v BEOGRADU
„Oborot“, Trgovacka. — Telefon 31—89.

Prostovoljna prodaja.

Hotel Mangart

na Rečici - Bled, ob glavni kolodvorski cesti na
Bledu, z novo urejenimi restavracijskimi prostori,
tujskimi sobami, podzemeljskim kegljiščem, restav-
racijskim vrtom, krasnim razgledom itd.

se prodaja
za nizko ceno. Plačilni pogoji zelo ugodni. Za
nakup je potreben malenkosten kapital. Poizve se
pri notarju Alojziju PEGANU v Radovljici.

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, na-
ramnice, žepni robci, nakit za obleke,
otroške majice in nogavice, nahrbtniki,
palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni.
Solingen škarje, noži, potrebščine za kro-
jače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sed-
larje. — Razna dišča mila — samo pri

Josip Petelin

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Najnižje cene! Ljubljana Točna potrežba!

Na Hrvatski Rivijeri

nasproti Opatiji na otoku Krku, kraj Njivice, parobrod-
sko pristanišče, z dnevnim prometom s Sušakom, v pre-
krasnem gozdnem in od vseh strani zavetnem položaju
zimsko ležišče se prodaja z odlomkom Kr. sodišča na Krku,
dne 21. maja. t. l. ob 9. uri dopoldne.

Kompleks.

1. Dvostanovni hotel, zgrajen l. 1923, masiven s hišo
za služinčad (4 sobe), nahajajoč se na senčnatem vrtu
cca 2000 kv. m. Hotel ima 18 opremljenih sob s skupno
32 posteljami, nekoliko sob s balkonom, jedilnico za 80
oseb, nekoliko postranskih prostorov, kuhinja z inven-
tarjem itd. Dobra pitna voda.

2. Jako lepa vila depandance, enonadstropna, zgraje-
na l. 1923 s 6 opremljenimi sobami s skupno 10 postelja-
mi, klet, vrt, velika veranda.

3. Lastno peščeno ograjeno morskopališče, plitva
voda za otroke v neposredni bližini gornjih objektov.
Kompleks je sodno cenjen na Din 1.300.000 najnižja po-
nudba Din 650.000.

Natančnejše informacije daje:

dr. Gjuro Červar, advokat, Sušak

BAD-NAUHEIM

Nemčija

Postaja D-vlaka na progi Hamburg — (Berlin) — Kassel — Frankfurt a. M. — Basel
45 minut od Frankfurta am Main

Svetovno slavni ogljika bogati solni vrelci (30,5 - 34,4° C)

Nedosežni pri obolenostih srca in arterij, revmi, protinu, bronhitis,
pri bolečinah hrbtničnega mozga, živčnih in ženskih boleznih —
Izbrane zabave. — Vseh vrst šport.

Vsi novodobni zdravilni pomočki. Lepo, prijetno okrevanje. Izborna nastanitev. Zmerne cene.
Prospecte daje kopališka in zdraviliška uprava Bad-Nauheim in potovalne pisarne.

Urejuje: Josip Zupan & Co. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inštatni deli lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.